

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

**PROJEKT WIELOLETNIEJ
PROGNOZY FINANSOWEJ
MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY**

NA LATA 2014-2042

- UJĘCIE SYNTETYCZNE

15 listopada 2013 r.

Wstęp

„Wieloletnia Prognoza Finansowa”, zwana dalej WPF, stanowiąca instrument zarządzania finansami jednostek samorządu terytorialnego, została ustanowiona przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹. Przedstawiony projekt WPF m.st. Warszawy został opracowany między innymi w oparciu o istotne elementy Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy edycji 2013 wg jej stanu na dzień 7 listopada 2013 r. W praktyce WPF stanowi rozwinięcie wdrożonych w m.st. Warszawa w 2008 roku kroczących 3-letnich planów finansowych Miasta, ujmując także w swej treści informacje prezentowane dotychczas w rokrocznie sporządzanym dokumencie towarzyszącym budżetowi pt. "Polityka długu m.st. Warszawy oraz prognoza kwoty długu m.st. Warszawy na lata ...".

„Wieloletnia Prognoza Finansowa” jest dokumentem strategicznym służącym ocenie długoterminowego potencjału Miasta w celu zaprognozowania niezbędnych wydatków bieżących oraz ustalenia możliwości inwestycyjnych w kontekście efektywnego zarządzania środkami zwrotnymi, finansującymi potrzeby rozwojowe.

„Wieloletnia Prognoza Finansowa” to także dokument służący podniesieniu poziomu transparentności, przejrzystości i jawności działań władz samorządowych oraz ocenie standingu finansowego i zdolności kredytowej Warszawy.

Zakres przedmiotowy „Wieloletniej Prognozy Finansowej” został rozszerzony o informacje uzupełniające, będące uszczegółowieniem pierwszych trzech lat okresu prognozowania.

Niniejszy projekt WPF m.st. Warszawy jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego², wydanym na podstawie art. 230b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, który został wprowadzony art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁴. W Rozporządzeniu określono m.in. wzór wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (załącznik nr 1) oraz wzór wykazu przedsięwzięć wieloletnich (załącznik nr 2).

¹ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

² Dz. U. 2013, poz. 86

³ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

⁴ Dz. U. 2012, poz. 1456

1. Źródła danych i informacji wykorzystanych do opracowania projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042, zwany dalej projektem WPF 2014-2042, został opracowany w szczególności w oparciu o:

- *Wieloletni Plan Finansowy Państwa 2013-2016*, kwiecień 2013 r.,
- *Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego*, Ministerstwo Finansów, maj 2013 r.,
- *Polska 2030, Wyzwania rozwojowe*, Zespół Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów,
- *Plan uporządkowania strategii rozwoju*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, listopad 2009 r.,
- *Projekt ustawy budżetowej na rok 2014*, wrzesień 2013 r.,
- *Informację kwartalną o sytuacji makroekonomicznej i stanie finansów publicznych*, Ministerstwo Finansów, lipiec 2013,
- Informacje dla gmin i powiatów zawarte w pismach Ministra Finansów z dnia 10 października 2013 r. znak: ST3/4820/10/2013 i ST4/4820/795/2013/RD-102660,
- *Wieloletnią Prognozę Finansową m.st. Warszawy na lata 2013-2042*, grudzień 2012 r. z późn. zm.

W niniejszej prognozie uwzględniono również analizy własne obejmujące:

- tendencje w zakresie kształtowania się dochodów Miasta z poszczególnych źródeł i wpływu na ich wysokość zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zmian warunków w otoczeniu zewnętrznym,
- uwarunkowania w kształtowaniu wydatków Miasta.

W projekcie WPF 2014-2042 ujęto dochody przekazywane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (z okresem wydatkowania do 2015 roku). **Prognoza nie uwzględnia dochodów mających pochodzić ze środków Unii Europejskiej w ramach kolejnej perspektywy finansowej rozpoczynającej się w 2014 roku.**

2. Cele opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy

2.1. Ograniczenie ryzyka w zarządzaniu finansami m.st. Warszawy w perspektywie wieloletniej

Zarządzanie finansami wymaga prognozowania i planowania w perspektywie wieloletniej. Podyktowane to jest charakterem prowadzonej działalności, w której:

- funkcjonowanie jednostek organizacyjnych charakteryzuje ciągłość,
- szereg podejmowanych przedsięwzięć wymaga realizacji w okresie przekraczającym rok budżetowy, w szczególności dotyczy to zadań inwestycyjnych,
- decyzje finansowe podejmowane w danym roku budżetowym pociągają za sobą skutki w kolejnych latach, np. między innymi rozpoczęcie inwestycji nie tylko pociąga za sobą konieczność ponoszenia nakładów na jej kontynuację i dokończenie, lecz także konieczność zapewnienia w kolejnych latach środków finansowych na wydatki eksploatacyjne.

Ponadto wśród wydatków m.st. Warszawy znajdują się wydatki obligatoryjne zdeterminowane ustawami, bądź zawartymi przez Miasto umowami długookresowymi, przykładowo: wpłata do budżetu państwa z przeznaczeniem na subwencję równoważącą dla gmin i powiatów, zakup usług komunikacji miejskiej na podstawie wieloletnich umów, koszty obsługi długu, czy też środki na potencjalne spłaty udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji. W grupie wydatków, które traktowane są priorytetowo znajdują się też wydatki majątkowe na kontynuację programu inwestycyjnego.

W efekcie prognozowana kwota wydatków na finansowanie pozostałych zadań Miasta jest wartością wynikową.

Dla celów zarządczych prognozowane środki finansowe uwzględnione w niniejszym dokumencie ujmuje się w planistycznym systemie informatycznym w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej z podziałem na poszczególnych dysponentów środków budżetowych.

2.2. Stworzenie podstawy do zaciągania zobowiązań wieloletnich

Konstrukcja WPF służy dokonaniu oceny możliwości finansowych Miasta w dłuższym horyzoncie czasowym niż roczny budżet.

WPF wytycza długookresowe ramy finansowe działalności Miasta ustalając m.in. możliwości finansowania nowych zadań, dając podstawę do zaciągania długoterminowych zobowiązań. WPF umożliwia dokonanie weryfikacji możliwości sfinansowania długoterminowych przedsięwzięć. Szczegółowe parametry budżetowe ujęte w WPF są podstawą projektowania kolejnych rocznych

budżetów ujmujących środki na realizację zadań kluczowych z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych celów.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych uchwała w sprawie WPF zawiera upoważnienie dla Prezydenta Miasta do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją zamieszczonych w niej przedsięwzięć. Możliwości oceny dostępności środków w poszczególnych projektach planów finansowych dysponentów stanowią przesłankę do określenia pułapu zaciąganych zobowiązań wieloletnich, tym samym zapewniając zachowanie bezpieczeństwa budżetowego.

2.3. Wypełnienie zapisów ustawowych

Obowiązek sporządzania WPF przez jednostki samorządu terytorialnego został wprowadzony ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵.

Na podstawie delegacji zawartej w art. 230b ww. ustawy Minister Finansów w dniu 10 stycznia 2013 r. wydał rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego⁶. W Rozporządzeniu określono m.in. wzór wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (załącznik nr 1) oraz wzór wykazu przedsięwzięć wieloletnich (załącznik nr 2). W stosunku do uprzednio stosowanego w m.st. Warszawa kształtu WPF, wzór określony Rozporządzeniem rozszerzył katalog informacji ujmowanych w WPF. Rozbudowaniu uległa część dochodowa poprzez wyszczególnienie wybranych źródeł dochodów. Uszczegółowiono wydatki majątkowe wykazując w ich ramach wydatki inwestycyjne kontynuowane, nowe wydatki inwestycyjne oraz wydatki majątkowe w formie dotacji. Nowy wzór obliguje do prezentowania wysokości dochodów i wydatków z zakresu finansowania programów projektów lub zadań z udziałem środków unijnych. Ponadto uwzględnia szereg informacji dotyczących przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnych zakładach opieki zdrowotnej, a także odnoszących się do długu jst i jego spłat. Natomiast załącznik Rozporządzenia stosowny dla przedsięwzięć wieloletnich narzuca konieczność wyróżniania przedsięwzięć dotyczących programów, projektów lub zadań z udziałem środków unijnych.

Zgodnie z definicją ustawową przez przedsięwzięcia należy rozumieć wieloletnie programy, projekty lub zadania, w tym realizowane z udziałem środków unijnych oraz w ramach umów o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych WPF obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty WPF nie może być krótszy niż okres, na który przyjęto limity wydatków na tzw. przedsięwzięcia. W warunkach m.st. Warszawy horyzont czasowy WPF wyznaczają przedsięwzięcia wieloletnie związane ze współfinansowaniem działalności Muzeum Sztuki Nowoczesnej. Aktualny projekt WPF m.st. Warszawy obejmuje lata 2014-2042.

⁵ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

⁶ Dz. U. 2013, poz. 86

Wartości przyjęte w WPF powinny być zgodne z budżetem co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu. W projekcie WPF 2014-2042 zapewniona została pełna zgodność z projektem budżetem Miasta na 2014 rok.

Projekt uchwały w sprawie WPF Prezydent Miasta przedstawia wraz z projektem uchwały budżetowej – tj. w terminie do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy – Radzie Miasta oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania.

Rada Miasta uchwała WPF przed uchwaleniem budżetu, w terminie do 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy, w szczególnych przypadkach nie później niż do 31 stycznia roku budżetowego.

2.4. Spełnienie zasady jawności i przejrzystości finansów publicznych

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷ gospodarka środkami publicznymi jest jawna, co można zdefiniować jako swobodny dostęp każdego zainteresowanego do informacji o działalności finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Jawność i przejrzystość finansów sektora samorządowego warunkują jasno sprecyzowane zasady gospodarowania środkami finansowymi zarządzanymi przez j.s.t. W przypadku m.st. Warszawy uzyskanie rzetelnego obrazu sytuacji finansowej jest możliwe dzięki funkcjonowaniu adekwatnego systemu gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych finansowych.

Dostęp do informacji o finansach Miasta jest jedną z zasad zarządzania finansami umożliwiając wypełnienie funkcji nadzoru publicznego.

Jasne i przejrzyste zasady zarządzania finansami mają także istotne znaczenie dla pozyskiwania zewnętrznego finansowania działalności m.st. Warszawy zwłaszcza w postaci środków zwrotnych. Przejrzystość finansów ma też szczególne znaczenie przy ocenie wiarygodności kredytowej Miasta oraz przy dokonywaniu oceny ratingowej.

Zarówno zakres, jak i forma prezentacji projektu WPF 2014-2042 służą zapewnieniu określonych standardów w obszarze jawności i przejrzystości finansów Miasta, w szczególności poprzez nakreślenie perspektywy finansowej Miasta w długim horyzoncie czasowym.

⁷ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

3. Uwarunkowania prawno-budżetowe Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy

3.1. Unormowania ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

3.1.1. Reguła wydatkowa w zakresie wydatków bieżących

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸ w art. 242 narzuciła począwszy od 2011 roku rygor finansowy polegający na tym, że w danym roku budżetowym jednostka samorządu terytorialnego nie może dokonywać większych wydatków bieżących niż dochody bieżące powiększone o nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych i wolne środki na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w części finansującej deficyt budżetu.

„Regułę wydatkową” prezentuje poniższy wzór.

$$\mathbf{WB} \leq \mathbf{DB} + \mathbf{NB}$$

gdzie: **WB** - wydatki bieżące

DB - dochody bieżące

NB - nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych i wolne środki na rachunku bieżącym wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w części finansującej deficyt budżetu

3.1.2. Limit wydatków przeznaczonych na obsługę długu

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹ w art. 243 wprowadza począwszy od 2014 roku nowy wskaźnik ostrożnościowy odnoszący się do limitu wydatków jednostek samorządu terytorialnego związanych z obsługą zadłużenia i w konsekwencji pośrednio oddziałujący na wysokość zadłużenia j.s.t. W okresie od 2011 roku do 2013 roku j.s.t. zobowiązane były do prezentowania nowego wskaźnika w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej niezależnie od prezentacji dotychczasowych, obowiązujących do 2013 roku, wskaźników długu.

Konstrukcja nowej normy zakłada, że w danym roku budżetowym relacja wydatków związanych z obsługą zadłużenia (kapitał i odsetki) i udzielonymi poręczeniami i gwarancjami a dochodami nie może być wyższa od relacji pomiędzy różnicą dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i wydatkami bieżącymi a dochodami, obliczanej dla trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy jako średnia arytmetyczna z tych lat.

⁸ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

⁹ Tamże

Taka konstrukcja wskaźnika ogranicza ryzyko nadmiernego – w relacji do dochodów i nadwyżki operacyjnej – zadłużania się j.s.t., grożącego utratą zdolności do obsługi zobowiązań dłużnych. Maksymalny poziom wydatków na obsługę zadłużenia w danym roku wyznaczany jest na podstawie danych z trzech lat wstecz wg poniższego wzoru.

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{NO_{n-1} + Sm_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{NO_{n-2} + Sm_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{NO_{n-3} + Sm_{n-3}}{D_{n-3}}\right)$$

gdzie:

R - planowana na rok budżetowy łączna kwota z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych

O - planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji

D - dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym

NO - nadwyżka/deficyt operacyjny (dochody bieżące – wydatki bieżące)

Sm - dochody ze sprzedaży majątku

n - rok budżetowy, na który ustalana jest relacja

n-1 - rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja

n-2 - rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja, o dwa lata

n-3 - rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja, o trzy lata

3.2. Sytuacja makroekonomiczna – założenia wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego oraz założenia Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2013-2016

Podstawę prognozy makroekonomicznej na potrzeby projektu WPF 2014-2042 stanowią założenia przyjęte w dokumentach Ministerstwa Finansów pt.:

- *Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego*, opublikowanym w serwisie internetowym Ministerstwa Finansów www.mf.gov.pl w maju 2013 r.
- *Założenia Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2013-2016*, opublikowane w Monitorze Polskim 5 czerwca 2013 r.

TAB. 1. PROGNOZA PODSTAWOWYCH WSKAŹNIKÓW MAKROEKONOMICZNYCH NA LATA 2013-2016

WSKAŹNIK	Jed- -nos- -tka	2013	2014	2015	2016
		PROGNOZA	PROGNOZA	PROGNOZA	PROGNOZA
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych - średnioroczna	%	101,6	102,4	102,5	102,5
Dynamika realna Produktu Krajowego Brutto	%	101,5	102,5	103,8	104,3
Dynamika realna przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	%	101,2	101,0	102,1	102,7
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej	%	99,6	99,9	100,6	100,6

Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2013-2016 w zakresie sytuacji makroekonomicznej przewiduje m.in.:

Oczekuje się, że po słabej drugiej połowie 2012 r. realny PKB w UE w skali całego 2013 r. praktycznie nie ulegnie zmianie. Wzrost tej kategorii ekonomicznej szacowany jest na ok. 0,1%. Spowolnienie wzrostu będzie szczególnie odczuwane w pierwszym półroczu br. Zgodnie z prognozą KE z lutego 2013 r. w drugiej połowie roku kwartalne tempo wzrostu PKB naszego największego partnera handlowego ma przyspieszyć już do 0,4% kw/kw, by stopniowo, w końcu 2014 r., osiągnąć poziom ok. 0,5% wzrostu kw/kw. W kolejnych latach tempo wzrostu gospodarczego UE będzie zbliżone do długookresowej średniej i wyniesie 1,8% r/r. Zgodnie ze scenariuszem Komisji Europejskiej, głównym czynnikiem wzrostu w 2013 r. w UE będzie popyt zewnętrzny. Kontynuacja redukcji nierównowag makroekonomicznych, w tym kontynuacja delewarowania sektorów publicznego i prywatnego, skutkować będą relatywnie słabym popytem wewnętrznym w UE. Wzrost importu wspólnego obszaru gospodarczego przyspieszy jednak do 1,5% w 2013 r. w porównaniu z 0,1% spadkiem tej kategorii makroekonomicznej zanotowanym w 2012 r. Od 2014 r. rolę motoru wzrostu w UE ma przejąć popyt wewnętrzny, w związku z czym prognozuje się przyspieszenie realnego tempa wzrostu importu UE do 4,6% w 2014 r. i 4,8% w 2015 r. i 2016 r., co implikuje wyraźną poprawę popytu na polski eksport. Przyjęty scenariusz wzrostu gospodarczego w Polsce zakłada kontynuację wysiłku konsolidacyjnego finansów publicznych w Polsce. W związku z tym oczekuje się, że w okresie prognozy udział spożycia publicznego w PKB spadnie z 17,8% w 2013 r. do ok. 16,0% w 2016 r. W latach 2011-2012 udział ten spadł do 17,9% w porównaniu z rekordowym poziomem 18,9% zanotowanym w 2010 r. Wśród czynników odpowiedzialnych za kształtowanie się spożycia publicznego należy wymienić planowane ograniczenia kosztów pracy oraz wydatków zaliczanych do zużycia pośredniego sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oczekuje się również ograniczenia udziału inwestycji publicznych w PKB. Skala tego ograniczenia będzie jednak nieco mniejsza niż w 2012 r. Oczekuje się, że w 2013 r. udział inwestycji publicznych w PKB w Polsce obniży się do ok. 3,8% w porównaniu z 4,6% w roku poprzednim i 5,7% w 2011 r. W kolejnych 6 latach udział ten ma być dalej stopniowo redukowany, by w 2016 r. osiągnąć poziom 2,8%. Miejsce inwestycji publicznych w tworzeniu wzrostu gospodarczego powinny stopniowo przejmować inwestycje prywatne. Proces ten jest obserwowany od 2011 r., od kiedy to udział w PKB nakładów brutto na środki trwałe sektora rynkowego systematycznie się zwiększa, pomimo relatywnie niekorzystnej sytuacji w otoczeniu zewnętrznym. Prezentowany scenariusz makroekonomiczny bazujący na prognozie demograficznej EUROPOP2010 zakłada zmniejszenie udziału ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem, przy czym prognoza ta uwzględnia już wprowadzoną reformę wieku emerytalnego, bez której spadek ludności w wieku produkcyjnym byłby jeszcze większy. Przyjęty scenariusz kształtowania się współczynnika aktywności zawodowej, uwzględniający m.in. działania rządu polegające na znacznym ograniczeniu możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę oraz podniesieniu wieku emerytalnego, pozwoli jednak ograniczyć negatywne skutki demograficzne dla rynku pracy. W horyzoncie prognozy, tj. do 2016 r., podaż pracy wzrośnie w stosunku do poziomu z 2012 r., co oznacza kontynuację trendu obserwowanego w Polsce od 2008 r. Uwzględniając spodziewany wzrost liczby osób aktywnych zawodowo oraz fakt, że rosnąca podaż pracy napotka silną barierę po stronie popytu na pracę, prognozuje się, że stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2013 r. wzrośnie do 13,8% w stosunku do poziomu 13,4% zanotowanego w roku poprzednim. W 2014 r. poziom tej kategorii ekonomicznej ustabilizuje się, a w kolejnych latach oczekiwany jest już spadek stopy bezrobocia

do odpowiednio 13,3% w 2015 r. oraz 12,8% w 2016 r. Oczekuje się, że w 2013 r. przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej spadnie o 0,4%. W 2014 r. spadek ten wyniesie 0,1%. Dopiero w latach kolejnych skutki spodziewanego w 2014 r. ożywienia aktywności gospodarczej w otoczeniu zewnętrznym i w związku z tym poprawy koniunktury w Polsce pozwolą na szybszy wzrost popytu na pracę. Prognozuje się, że w latach 2015-2016 przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej będzie rosło w tempie 0,6%. Poziom bezrobocia wraz z rosnącą podażą pracy oraz planowanym znacznym ograniczeniem wzrostu funduszu wynagrodzeń w większości jednostek podsektora rządowego oraz w podsektorze ubezpieczeń społecznych będą ograniczać wzrost wynagrodzeń w gospodarce. Przewiduje się, że w 2013 r. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 2,8%. Od 2014 r. oczekiwane jest początkowo niewielkie przyspieszenie do 3,5%, czyli do poziomu, w jakim przeciętne wynagrodzenie wzrosło w 2012 r., by w kolejnych latach, wraz z oczekiwaną poprawą sytuacji na rynku pracy i obniżającą się stopą bezrobocia, osiągnąć tempo odpowiednio 4,7% i 5,2%. Relatywnie niskiemu wzrostowi funduszu wynagrodzeń w roku bieżącym towarzyszyć będzie wysoki wzrost funduszu emerytur i rent w wyniku obowiązującego systemu waloryzacji świadczeń. W konsekwencji realny wzrost dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych w 2013 r. wyniesie ok. 1,6%. Pozwoli to, przy zakładanym zwiększeniu stopy oszczędności gospodarstw domowych w związku z tzw. efektem przezornościowym, na realny wzrost konsumpcji prywatnej w tempie 1,1%. W kolejnych latach, wraz z poprawą warunków na rynku pracy i oczekiwanym polepszeniem nastrojów konsumentów dzięki lepszej koniunkturze, tempa wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, jak i konsumpcji, powinny przyspieszać. Prognozuje się, że w 2014 r. realny wzrost konsumpcji prywatnej wyniesie 2,1%, w latach 2015-2016 będzie to już odpowiednio 3,2% i 3,5%. W przypadku eksportu oczekuje się stabilizacji realnego tempa wzrostu tej kategorii ekonomicznej w roku bieżącym na poziomie z roku poprzedniego (2,8%). W kolejnych latach realne tempo wzrostu eksportu pozostanie zbliżone do tempa wzrostu rynków eksportowych i wyniesie odpowiednio 4,3% w 2014 r. i ok. 5% w latach 2015-2016. Oczekuje się, że w 2013 r. realny wzrost importu będzie istotnie niższy niż prognozowany wzrost eksportu, co 7 pozwoli utrzymać dodatnią kontrybucję eksportu netto we wzrost PKB, jednak na poziomie nieco niższym niż w roku poprzednim (odpowiednio 0,8 pkt. proc. względem 2,0 pkt. proc.). W kolejnych latach, wraz z przyspieszeniem popytu w kraju, oczekiwane jest przyspieszenie realnego tempa wzrostu importu do poziomów powyżej tempa notowanego przez eksport. W efekcie wkład eksportu netto we wzrost PKB będzie już ujemny i wyniesie odpowiednio minus 0,1 pkt. proc. w 2014 r., minus 0,2 pkt. proc. w 2015 r. oraz minus 0,3 pkt. proc. w 2016 r. Podsumowując, oczekiwania dotyczące kształtowania się składowych PKB wskazują, że wzrost gospodarczy w Polsce w 2013 r. wyniesie 1,5%, czyli o 0,4 pkt. proc. mniej niż w 2012 r. W kolejnych latach, wraz z poprawą koniunktury w UE można spodziewać się przyspieszenia tempa wzrostu PKB w Polsce do 2,5% w 2014 r. oraz odpowiednio 3,8% i 4,3% w latach 2015-2016. W horyzoncie prognozy polityka makroekonomiczna prowadzona będzie w warunkach niekorzystnych uwarunkowań cyklicznych. Szacuje się, że w 2013 r. luka produktowa pogłębi się do minus 3,1% w stosunku do minus 1,5% z 2012 r. W 2014 r. luka wzrośnie jeszcze do minus 3,7%, by od 2015 r. zacząć się domykać do odpowiednio minus 3,1% i minus 2,3% w 2016 r.

3.3. Ograniczone dochody m.st. Warszawy

3.3.1. Skutki finansowe zmian systemowych w zakresie podstawowych źródeł dochodów

Zmiany systemowe dokonane w ostatnich kilku latach wpłynęły negatywnie na dochody m.st. Warszawy pochodzące z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku od czynności cywilnoprawnych.

Roczny trwały ubytek dochodów m.st. Warszawy w wyniku zmian wprowadzonych w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych PIT w zakresie obniżenia od 2009 roku stawek podatkowych oraz wprowadzenia od 2007 roku ulgi prorodzinnej, a także zawężenie katalogu czynności objętych podatkiem od czynności cywilnoprawnych PCC, szacuje się łącznie na 1,1 mld zł (9% prognozowanych dochodów na 2013 rok).

3.3.2. Skutki finansowe spowolnienia gospodarczego

Ocenia się, że dochody m.st. Warszawy w wyniku **następstw spowolnienia gospodarczego ulegają ograniczeniu średnio o 1,1 mld zł rocznie**, w tym:

- **z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) o 0,6 mld zł,**
- **z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) o 0,2 mld zł,**
- **z podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) o 0,3 mld zł.**

3.4. Konsekwencje uwarunkowań budżetowych m.st. Warszawy

Założenia makroekonomiczne przedstawione w dokumencie Ministerstwa Finansów pt. *Wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego*, będące podstawą sporządzenia prognozy dochodów ujętej w projekcie WPF m.st. Warszawy na lata 2014-2042, wskazują, iż w dalszym ciągu w najbliższej perspektywie poziom dochodów pozostających w dyspozycji Miasta będzie ograniczony. Przewidywania dotyczące przyszłości dodatkowo obciążone są elementem niepewności dotyczącej rozwoju sytuacji gospodarczej w Europie i na świecie i w konsekwencji stanu koniunktury gospodarczej w Polsce.

Obok sytuacji makroekonomicznej również ustawowe regulacje ostrożnościowe (art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰) implikują ograniczone możliwości wydatkowe, szczególnie w zakresie wydatków bieżących.

Począwszy od 1 stycznia 2014 roku sektor samorządowy w Polsce poddany będzie nowemu rygorowi ustawowemu dotyczącemu dopuszczalnego obciążenia budżetu związanego z obsługą zadłużenia, uzależniając dozwolony poziom tych obciążeń od indywidualnej sytuacji finansowej jednostki. Przepis art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹ stanowi, że „**Organ stanowiący jest nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje ...**”, iż w danym roku budżetowym relacja wydatków związanych z obsługą zadłużenia (kapitał i odsetki) i udzielonymi poręczeniami i gwarancjami a dochodami będzie wyższa od relacji pomiędzy różnicą dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i wydatkami bieżącymi a dochodami, obliczanej dla trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy jako średnia arytmetyczna z tych lat. Tym samym istotą tej regulacji jest wymóg pokrywania wydatków związanych z obsługą zadłużenia środkami własnymi stanowiącymi nadwyżkę operacyjną (dochody bieżące przewyższające wydatki bieżące) powiększoną o środki ze sprzedaży mienia. Dopuszczalny poziom obciążeń budżetu jest związanych z obsługą zadłużenia uzależniony jest od sytuacji finansowej, mierzonej poziomem nadwyżki operacyjnej w trzech poprzedzających latach. W ostatnich latach z uwagi na obciążenie budżetu m.st. Warszawy wysokimi wypłatami odszkodowań pieniężnych za grunty i budynki z tytułu tzw. Dekretu Bieruta (w latach 2011-2012 Miasto wypłaciło z tego tytułu odszkodowania na łączną kwotę 416 mln zł), przy spadku podstawowych dochodów podatkowych (PIT i CIT), poziom nadwyżki operacyjnej uległ znacznemu zmniejszeniu, co bezpośrednio wpływa na roczny poziom limitu zadłużenia, znacznie go obniżając.

Kolejną regulacją ustawową determinującą dopuszczalną wysokość wydatków bieżących jednostek samorządu terytorialnego jest przepis art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹². Przywołany przepis sankcjonuje, iż wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż dochody bieżące powiększone o nadwyżki z lat ubiegłych i wolne środki na rachunku bankowym w części finansującej deficyt budżetu. W warunkach ograniczonych prognozowanych wpływów m.st. Warszawy z głównych źródeł dochodów (PIT, CIT, PCC) z uwagi na stan koniunktury gospodarczej, przedmiotowa regulacja automatycznie ogranicza dopuszczalny poziom wydatków bieżących m.st. Warszawy.

W związku z powyższymi uwarunkowaniami makroekonomicznymi i systemowymi limitującymi bezpośrednio (art. 242) lub pośrednio (art. 243) dopuszczalny poziom wydatków bieżących, planowany poziom wydatków bieżących w najbliższej perspektywie finansowej, tj. do roku 2016, zweryfikowany został do poziomu planowanych do osiągnięcia dochodów bieżących i w dużej mierze zgodny jest z założeniami przyjętymi w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2013-2042.

¹⁰ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

¹¹ Tamże

¹² Tamże

W szczególności zapewnienie pełnego finansowania dla wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na subwencję równoważącą, kosztów zakupu usług komunikacji miejskiej, kosztów obsługi długu, środków na potencjalne spłaty udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji, **znacząco ograniczają elastyczność w zakresie kształtowania prognozowanych kwot przeznaczonych na działalność bieżącą.**

Nasilającym się problemem jest konieczność wypłat odszkodowań pieniężnych za grunty, budynki i inne części składowe nieruchomości, w szczególności przejętych na podstawie dekretu Prezydenta Krajowej Rady Narodowej z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. 1645 nr 50 poz. 279). Osobom pozbawionym własności mocą tzw. Dekretu Bieruta, po spełnieniu odpowiednich przesłanek, przysługuje odszkodowanie wypłacane na podstawie art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 1997 Nr 115, poz. 741). Przepisy zobowiązują do wypłaty odszkodowań za grunty warszawskie, w sytuacjach, kiedy odebrane nieruchomości historycznie stanowiły gospodarstwa rolne, domy jednorodzinne i nieruchomości mogące być przeznaczone pod budownictwo jednorodzinne. **Orzecznictwo sądowe w przedmiotowych sprawach powoduje konieczność wypłaty odszkodowań za dużą część powierzchni przedwojennej Warszawy. Skala finansowa roszczeń odszkodowawczych przekracza możliwości budżetowe m.st. Warszawy.** W ostatnich latach wydatki budżetu Miasta z tytułu odszkodowań znacząco rosły. W okresie od **2005-2008** wydatki z tego tytułu wynosiły od **40-50 mln zł** rocznie, w latach **2009-2010** wzrosły do poziomu **64 mln zł**, natomiast w latach **2011-2012** wyniosły odpowiednio **305 i 290 mln zł**.

4. Cele polityki budżetowej m.st. Warszawy uwzględnione w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042

W projekcie WPF 2014-2042 uwzględniono konsekwentną realizację wyznaczonych w Mieście celów polityki budżetowej zaprezentowanych w poprzedniej edycji WPF.

4.1. Przeciwdziałanie narastaniu deficytu operacyjnego poprzez racjonalizację i ograniczenie wydatków bieżących

Realizacja celów polityki budżetowej Miasta, w tym m.in. generowanie nadwyżki operacyjnej, wymaga determinacji w zakresie **racjonalizacji wydatków bieżących**. Zakłada się kontynuację działań efektywnościowych w obszarach, na które Miasto ma wpływ.

4.2. Program redukcji deficytu budżetowego

Projekt WPF 2014-2042 zakłada **kontynuację programu redukcji deficytu budżetowego**. Począwszy od 2016 r. planowane jest generowanie nadwyżek budżetowych w celu spłaty zobowiązań dłużnych zaciągniętych z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji.

4.3. Program obniżenia relacji długu w stosunku do dochodów

Zakłada się, iż wykorzystanie środków dłużnych mierzone poziomem zadłużenia w relacji do dochodów, w krótkim okresie nie przekroczy 50% i 55% długoterminowo, tworząc bufor na ryzyka, związane z przyszłym poziomem dochodów oraz ryzyko zmienności na rynkach finansowych, wynikające z sytuacji w gospodarce światowej.

4.4. Program odbudowania nadwyżek operacyjnych

Poprawa wyniku operacyjnego w horyzoncie kilkuletnim i stopniowy powrót salda budżetu bieżącego do poziomu uzyskiwanego w okresie sprzed spowolnienia gospodarczego jest kluczowym wyzwaniem dla Miasta. Zdolność do uzyskiwania dodatnich wyników operacyjnych jest istotna z punktu widzenia możliwości inwestycyjnych Miasta oraz utrzymania wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków z UE. Ponadto poziom nadwyżki operacyjnej przekłada się pośrednio na poziom wiarygodności kredytowej Miasta.

Zarówno na etapie planowania, jak i realizacji budżetu konieczne jest zachowanie odpowiednich relacji między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi, tak by możliwe było **uzyskanie nadwyżki operacyjnej rozumianej jako dodatnia różnica między tymi kategoriami. Zachowanie równowagi budżetowej w zakresie działalności operacyjnej jest warunkiem koniecznym do uchwalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego.**

Zgodnie z projektem WPF 2014-2042 Warszawa w każdym z lat spełnia wymogi przepisu art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹³, mówiącym o co najmniej zrównoważeniu dochodów bieżących i wydatków bieżącym. W całym okresie prognozy przewiduje się uzyskiwanie corocznych nadwyżek operacyjnych (wydatki bieżące niższe niż dochody bieżące).

¹³ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

4.5. Program inwestycyjny

Pomimo ograniczenia możliwości budżetowych Miasta na skutek zmian ustawowych oraz osłabienia tempa rozwoju gospodarczego **wyzwaniem Miasta w 2014 r. i w kolejnych latach pozostanie generowanie odpowiednich środków na inwestycje** w celu zapewnienia warunków finansowych dla kontynuacji realizacji wieloletnich założeń inwestycyjnych. W 2014 r. planuje się **utrzymanie wysokiego poziomu inwestycji** pomimo obniżonych możliwości dochodowych Miasta. Przewiduje się, że udział wydatków inwestycyjnych w całości wydatków Miasta w 2014 r. osiągnie poziom 20,3%, co oznacza, że co piąta złotówka z budżetu zostanie przeznaczona na rozwój. Zagregowana wartość nakładów inwestycyjnych w latach 2014-2018 wyniesie blisko 7 mld zł.

Wobec braku szczegółowych danych o poziomie i kierunkach rozdysponowania środków z Unii Europejskiej, w kalkulacjach nie ujęto środków w ramach kolejnej perspektywy finansowej.

4.6. Optymalizacja zależnych lub częściowo zależnych od m.st. Warszawy czynników kształtujących dochody podatkowe i niepodatkowe

W dalszym ciągu ważnym aspektem polityki budżetowej Miasta w 2014 r. i w następnych latach będzie **proces optymalizacji zależnych lub częściowo zależnych od Miasta czynników kształtujących dochody niepodatkowe i podatkowe** oraz poszukiwanie możliwości zwiększania aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości, jakie dają przepisy, w tym regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Istotne będzie także aktywne poszukiwanie i wykorzystywanie alternatywnych sposobów realizacji zadań publicznych, takich jak np. partnerstwo publiczno–prywatne.

4.7. Dalszy rozwój budżetu zadaniowego

Istotnym elementem działań podejmowanych w kierunku wzrostu efektywności wydatkowanych środków, będzie **dalszy rozwój w 2014 r. i w latach następnych budżetowania zadaniowego**, w kierunku lepszego wykorzystania mierników oceny efektów działalności, stanowiących obiektywne i wiarygodne narzędzia pomiaru stopnia realizacji celów i zadań. Mierniki pozwalają na porównanie uzyskanych wyników w czasie, jak też na dokonywanie porównań między jednostkami organizacyjnymi Miasta, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia optymalizacji wydatków.

5. Etapy przygotowania Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy

5.1. Koncepcja Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy

Ustawowy obowiązek opracowywania Wieloletniej Prognozy Finansowej wprowadzono na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁴ począwszy od roku budżetowego 2011.

W celu wypełnienia wymagań ustawy, w szczególności zapewnienia zgodności prognozy wieloletniej z budżetem, WPF m.st. Warszawy tworzona jest z wykorzystaniem zintegrowanego systemu informatycznego.

Główne przesłanki do tworzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej z pełnym wykorzystaniem narzędzi systemowych to:

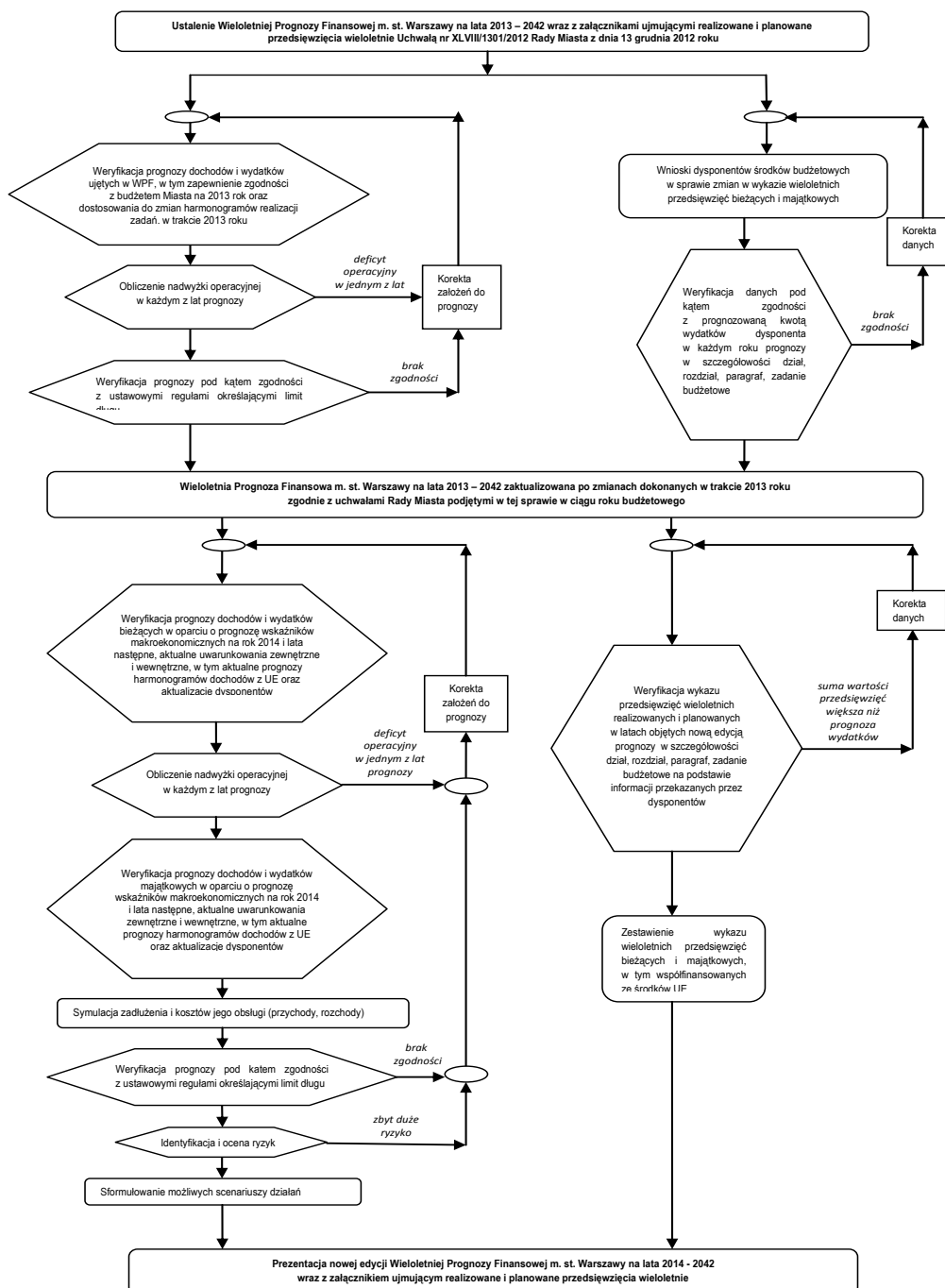
- implementacja budżetu Miasta w zintegrowanym systemie informatycznym,
- długość okresu prognozy - aktualnie lata 2014-2042,
- zakres informacji objętych prognozą (18 dzielnic, 36 biur urzędu, 59 jednostek budżetowych o charakterze ogólnomiejskim),
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa budżetowego w zakresie planowania przedsięwzięć wieloletnich ujmowanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej, stanowiących podstawę do zaciągania zobowiązań wieloletnich.

WPF m.st. Warszawy oprócz prognoz podstawowych wielkości budżetowych, którymi są między innymi dochody, wydatki, przychody, rozchody, a także informacji o gospodarowaniu środkami zwrotnymi, zawiera załącznik z wykazem wieloletnich przedsięwzięć bieżących i majątkowych. Wśród nich znajdują się przedsięwzięcia będące w trakcie realizacji oraz planowane do realizacji w okresie co najmniej dwóch najbliższych lat. Dla opracowania niniejszego zestawienia niezbędne jest gromadzenie odpowiednio zagregowanych informacji w powyższym zakresie ze wszystkich jednostek organizacyjnych Miasta, w tym wszystkich jednostek funkcjonujących w dzielnicach.

¹⁴ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

5.2. Schemat procesu opracowywania projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042

Schemat procesu opracowywania projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042

6. Założenia projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042

6.1. Prognoza dochodów

Prognoza dochodów jest pierwszym elementem WPF, warunkującym poziom przyszłych nakładów ponoszonych przez m.st. Warszawa na realizację zadań.

W projekcie WPF 2014-2042 ujęto dochody przekazywane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013. **Prognoza nie uwzględnia środków unijnych pochodzących z kolejnej perspektywy finansowej rozpoczynającej się w 2014 roku.**

6.1.1. Metodologia prognozy dochodów

Zakres źródeł dochodów m.st. Warszawy wykorzystany dla celów opracowania projektu WPF 2014-2042 odpowiada katalogowi dochodów określone w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Prognoza dochodów m.st. Warszawy została sporządzona według ewidencji źródeł określonej w projekcie budżetu na 2014 r., odrębnie dla każdej jednostki organizacyjnej Miasta. W konsekwencji wyniki projektu WPF 2014-2042 w zakresie dochodów są porównywalne pod każdym względem z dochodami uzyskiwanymi w latach poprzednich, jak i z projektem budżetu Miasta na 2014 r.

Prognoza dochodów została opracowana w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową Miasta na lata 2013-2042. Zmiany dokonywane w 2013 roku w związku z podjętymi uchwałami przez Radę Miasta m.st. Warszawy oraz Zarządzeniami Prezydenta przyczyniły się do jej aktualizacji. Metodologia prognozy dochodów, polegająca przede wszystkim na wyodrębnieniu krótkiej i dłuższej perspektywy prognozowania, pozostała niezmienną.

Jednocześnie podjęto szereg dodatkowych działań zmierzających do optymalizacji obowiązującej Wieloletniej Prognozy Finansowej. W tym celu analizę realizacji dochodów w latach poprzedzających rok budżetowy, sporządzoną w roku poprzednim dla każdego źródła dochodów budżetowych i jednostki organizacyjnej odrębnie, uaktualniono o dane z wykonania budżetu w 2012 r. oraz przewidywaną realizację w 2013 r. Ponadto dysponenti przeprowadzili szczegółową analizę oczekiwanych wpływów w najbliższych trzech latach, tj. 2014-2016 i dokonali weryfikacji prognoz dochodów w poszczególnych źródłach. Skala zmian w krótkim okresie spowodowała konieczność weryfikacji części źródeł również w perspektywie obejmującej 2017 r. i lata następne.

Powyższe założenia przyjęto w celu zapewnienia metodyce sporządzania WPF w zakresie dochodów, transparentności, jawności i przejrzystości.

W dalszej części opracowania przedstawiono założenia prognoz w zakresie poszczególnych źródeł dochodów, przede wszystkim ujętych we wzorze WPF zgodnie z rozporządzeniem Ministra

Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego¹⁵. W okresie 2014-2018 stanowią one 80% prognozy dochodów budżetowych Miasta ogółem.

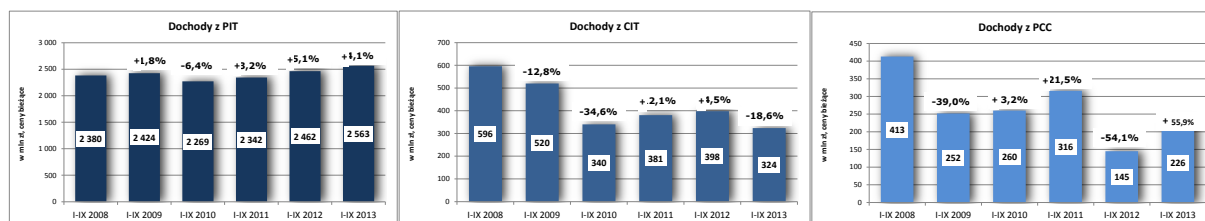
6.1.2. Założenia do prognozy dochodów

7.1.2.1. Wpływ bieżącej sytuacji w zakresie dochodów m.st. Warszawy na prognozę dochodów

Analiza realizacji dochodów m.st. Warszawy z podatków dochodowych od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT) oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC), a więc źródeł wpływów silnie skorelowanych z koniunkturą gospodarczą i jednocześnie stanowiących niemal połowę budżetu Miasta, wskazuje na zmiany w tendencjach obserwowanych w latach poprzednich. W zakresie dochodów z PIT w okresie 9 miesięcy 2013 r. odnotowano wzrost w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. na poziomie zbliżonym do wpływów realizowanych w ostatnich dwóch latach. W przypadku dochodów z CIT w roku bieżącym odnotowano znaczący 18,6% spadek dochodów w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Dochody z PCC nadal kształtują się na poziomie niższym niż obserwowany w okresie spowolnienia gospodarczego w latach 2009-2010, po zakończeniu dynamicznego wzrostu gospodarczego w 2008 r.

W związku z powyższym w świetle prognoz makroekonomicznych Ministerstwa Finansów istnieją uzasadnione przesłanki do przyjęcia strategii polegającej na konserwatywnym prognozowaniu dochodów w przyszłym roku i latach następnych. Ocenia się, że w najbliższej perspektywie nie będzie warunków, by główne źródła dochodów (PCC i CIT) uzyskały realny poziom obserwowany w 2008 r.

WYK. 1 REALIZACJA DOCHODÓW Z PIT, CIT I PCC W M.ST. WARSZAWA W OKRESIE STYCZEŃ-WRZESIEŃ W LATACH 2008-2013

¹⁵ Dz. U. 2013, poz. 86

7.1.2.2. Prognozy makroekonomiczne

W niniejszej prognozie dochodów zachowano zgodność ze scenariuszem wzrostu gospodarczego kraju nakreślonym na najbliższe lata w projekcie ustawy budżetowej na rok 2014 oraz w wytycznych Ministra Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego. Przyjęte do prognozowania wskaźniki makroekonomiczne opublikowane w ww. dokumentach rzutują na parametry projekcji dochodów. Wskaźniki makroekonomiczne prezentuje tab. nr 1 zamieszczona w pkt. 4.2.

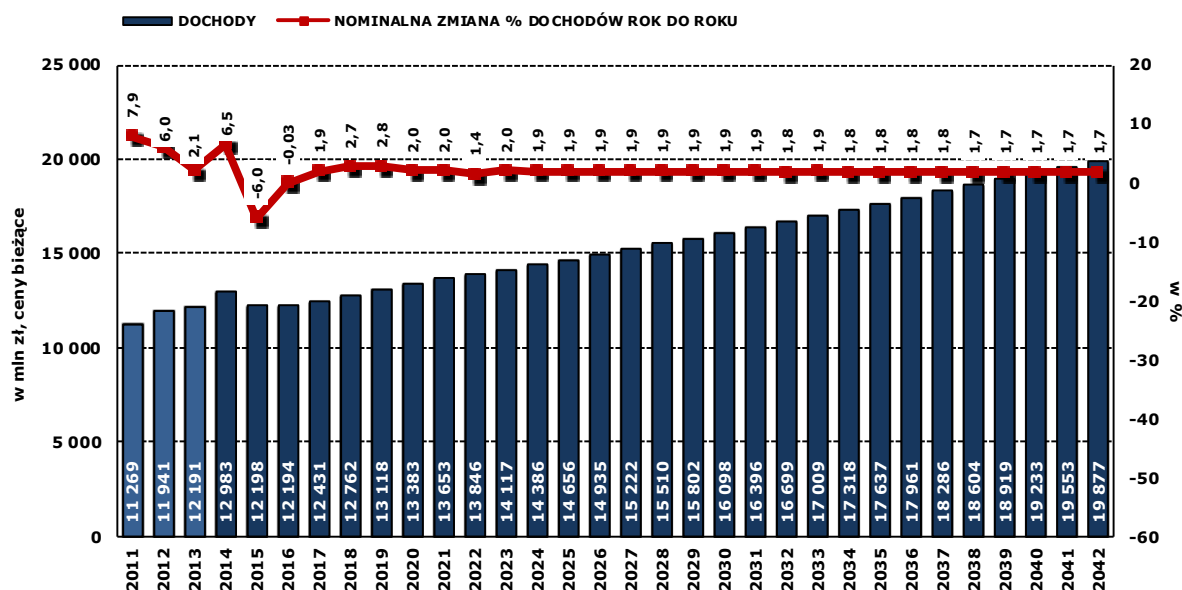
7.1.2.3. Pozostałe założenia

Pozostałe założenia w zakresie prognozy wpływów na lata 2014-2042 określają w istotny sposób wysokość dochodów, dynamikę, rozkład w poszczególnych latach, oraz strukturę źródeł. Przyjęto następujące założenia:

- Szacowanie wszelkich wpływów objętych niniejszą prognozą w oparciu o obowiązujący stan prawny.
- Uwzględnienie w prognozie począwszy od 2017 r. wpływów z gospodarowania majątkiem wyłącznie w charakterze dochodów bieżących, tzn. dochodów z najmu i dzierżawy mienia, użytkowania wieczystego, itp. Duża zmienność czynników wpływających na wysokość dochodów majątkowych, w tym w szczególności brak stabilności na rynku nieruchomości, powoduje, że prognozowanie w oparciu o realizację dochodów uzyskanych w ostatnich kilku latach obarczone byłoby dużym ryzykiem. Okres od 2006 r. do 2008 r. charakteryzujący się wyjątkowo korzystną koniunkturą kontrastuje z latami 2009-2013, kiedy wystąpiło załamanie dochodów ze sprzedaży lokali i nieruchomości oraz skorelowanych z nimi innych wpływów np. PCC i CIT.

6.1.3. Wynik zbiorczy prognozy dochodów

WYK. 2 PROGNOZA DOCHODÓW OGÓŁEM M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, iż w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 łącznie dochody wyniosą **62,6 mld zł**, w tym dochody unijne **1,2 mld zł** (ujmując wyłącznie środki z perspektywy finansowej na lata 2007-2013).

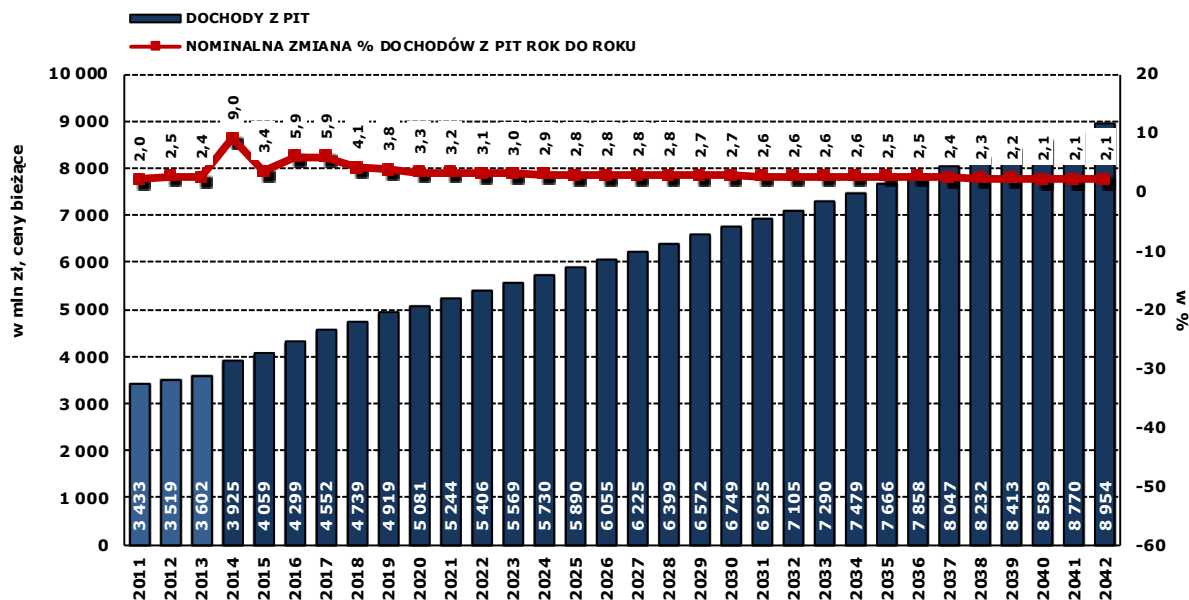
W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów ogółem m.st. Warszawy: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **6,5%**, w 2015 r. **spadną** o **6,0%**, w 2016 r. **spadną** o **0,03%**, w 2017 r. **wzrosną** o **1,9%**, w 2018 r. **wzrosną** o **2,7%**.

Prognozowany przeciętny nominalny wzrost dochodów ogółem z roku na rok w całym okresie objętym Prognozą, tj. w latach 2014-2042, wynosi **1,7%**, co oznacza że dochody z poziomu **12,2 mld zł** w 2013 r. wzrosną do **19,9 mld zł** w 2042 r.

Dalsza część opracowania zawiera uszczegółowienie zbiorczej prognozy dochodów poprzez omówienie pozycji dochodowych wyszczególnionych we wzorze WPF określonym rozporządzeniem Ministra Finansów, z rozszerzeniem analizy o główne źródła dochodów.

7.1.3.1. Prognoza dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT

WYK. 3 PROGNOZA DOCHODÓW Z PIT M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

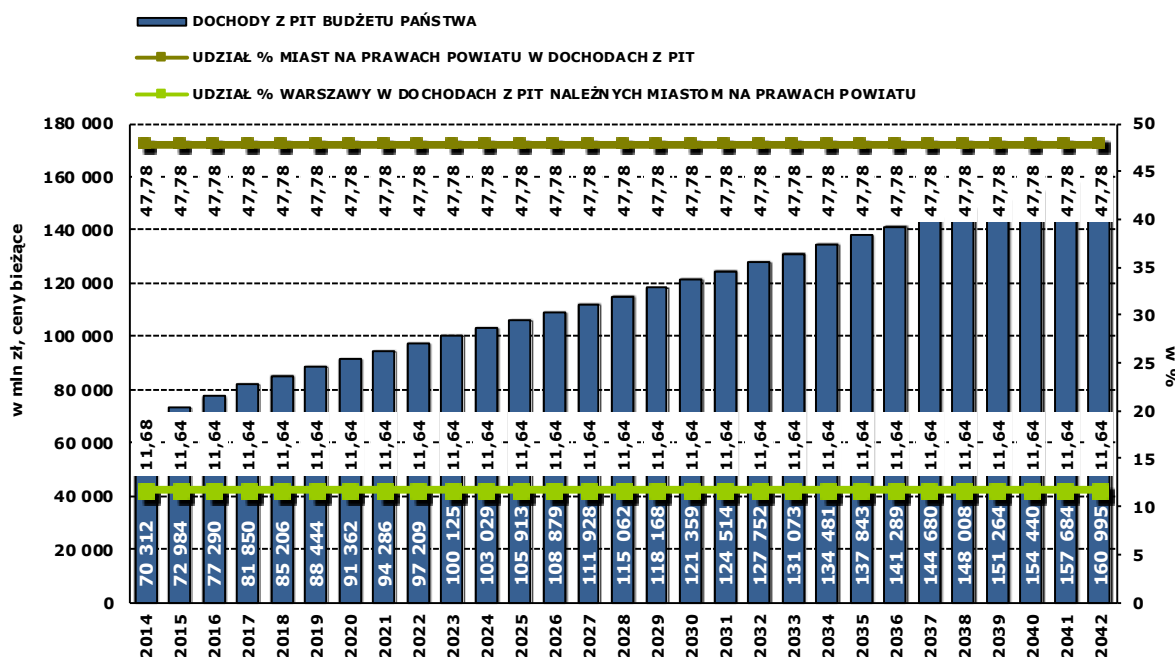

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z PIT w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **21,6 mld zł**, co będzie stanowiło **34,5%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z PIT: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **9,0%**, w 2015 r. **wzrosną** o **3,4%**, w 2016 r. **wzrosną** o **5,9%**, w 2017 r. **wzrosną** o **5,9%**, w 2018 r. **wzrosną** o **4,1%**.

Metodologia prognozowania tego źródła dochodów opiera się na określeniu trzech głównych czynników determinujących wysokość uzyskiwanych środków:

- wpływów z PIT do budżetu państwa,
- ustawowego, określonego dla miast na prawach powiatu udziału we wpływach z PIT do budżetu państwa,
- indywidualnego, wyliczonego dla jednostki samorządu terytorialnego udziału we wpływach z PIT wszystkich jednostek samorządu terytorialnego danego typu.

WYK. 4 PROGNOZA DOCHODÓW Z PIT BUDŻETU PAŃSTWA NA LATA 2014-2042

Wpływy z PIT do budżetu państwa są silnie skorelowane ze zjawiskami obserwowanymi na rynku pracy. W niniejszej prognozie uwzględniono następujące przewidywane przez Ministerstwo Finansów zdarzenia determinujące w skali kraju liczbę podatników PIT oraz wysokość podatków przez nich odprowadzanych. Zakłada się, że w najbliższych latach:

- po ograniczeniu stopnia wzrostu gospodarki narodowej w 2013 roku w porównaniu z 2012 rokiem, w następnych latach nastąpi przyspieszenie tempa wzrostu PKB,
- wystąpi wyraźny wzrost importu obszaru Unii Europejskiej na skutek wzrostu popytu wewnętrznego, co przełoży się na wyraźną poprawę popytu na polski eksport,
- konsolidacja finansów publicznych w Polsce spowoduje spadek udziału spożycia publicznego w PKB,
- postępować będzie ograniczenie udziału inwestycji publicznych w PKB, z jednoczesnym stopniowym zastępowaniem inwestycji publicznych w tworzeniu wzrostu gospodarczego przez inwestycje prywatne,
- inwestycje bezpośrednio finansowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych mają być wspierane inwestycjami realizowanymi w ramach programu Inwestycje Polskie,
- zakłada się zmniejszenie udziału ludności w wieku produkcyjnym w ludności ogółem, pomimo wprowadzenia reformy wieku emerytalnego, bez której spadek ludności w wieku produkcyjnym byłby jeszcze większy,
- po okresie spadku przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w latach 2013-2014 w latach następnych, na skutek ożywienia aktywności gospodarczej w otoczeniu zewnętrznym i w związku z tym poprawą koniunktury w Polsce, oczekuje się wzrostu przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej,

- tempa: wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, jak i konsumpcji, w kolejnych latach powinny przyspieszać w wyniku poprawy warunków na rynku pracy i oczekiwanego polepszenia nastrojów konsumentów dzięki lepszej koniunkturze,
- wzrost efektywnej stawki podatkowej w związku z podwyższaniem podstawy opodatkowania (tj. funduszu wynagrodzeń, emerytur i rent),
- pozytywny wpływ na wysokość dochodów budżetu państwa z PIT będzie miało zamrożenie progów podatkowych oraz ustawowych, kwoty zmniejszającej podatek, kwoty zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów oraz zmiany w zakresie ulgi z tytułu użytkowania sieci Internet,
- likwidacja systemu zwrotu osobom fizycznym części wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, co będzie powiązane z wprowadzeniem rozwiązań zawartych w ustawie o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez ludzi młodych,
- poziom dynamiki wpływów z PIT do budżetu państwa, w którego podziale uczestniczą jednostki samorządu terytorialnego określono w sposób konserwatywny:
 - w latach 2015-2017 na poziomie niższym niż dynamika dochodów budżetu państwa z dochodów bezpośrednich przyjęta w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2013-2017
 - po 2018 roku na poziomie prognozowanej dynamiki PKB, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych.

Dochody Miasta z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT w danym roku zdeterminowane są dwoma zmiennymi:

- ustawowym poziomem udziału poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z PIT,
- wysokością wskaźnika udziału m.st. Warszawy w dochodach z PIT przynależnych miastom na prawach powiatu, ustalany dla danego roku na podstawie struktury wpływów z PIT sprzed dwóch lat.

W niniejszej prognozie dochodów z PIT ustawowy udział we wpływach z PIT do budżetu państwa, określony dla danego typu jednostek samorządu terytorialnego pozostaje niemal na jednakowym poziomie. W przypadku Warszawy – miasta na prawach powiatu na ww. udział składa się udział gmin, którego wysokość ustalana jest corocznie przez Ministra Finansów oraz udział powiatów. W prognozie przyjęto udział dla m.st. Warszawy w następującej wysokości:

- 47,78% w 2014 r. i w latach następnych, w tym udział gmin - 37,53%, powiatów – 10,25%.

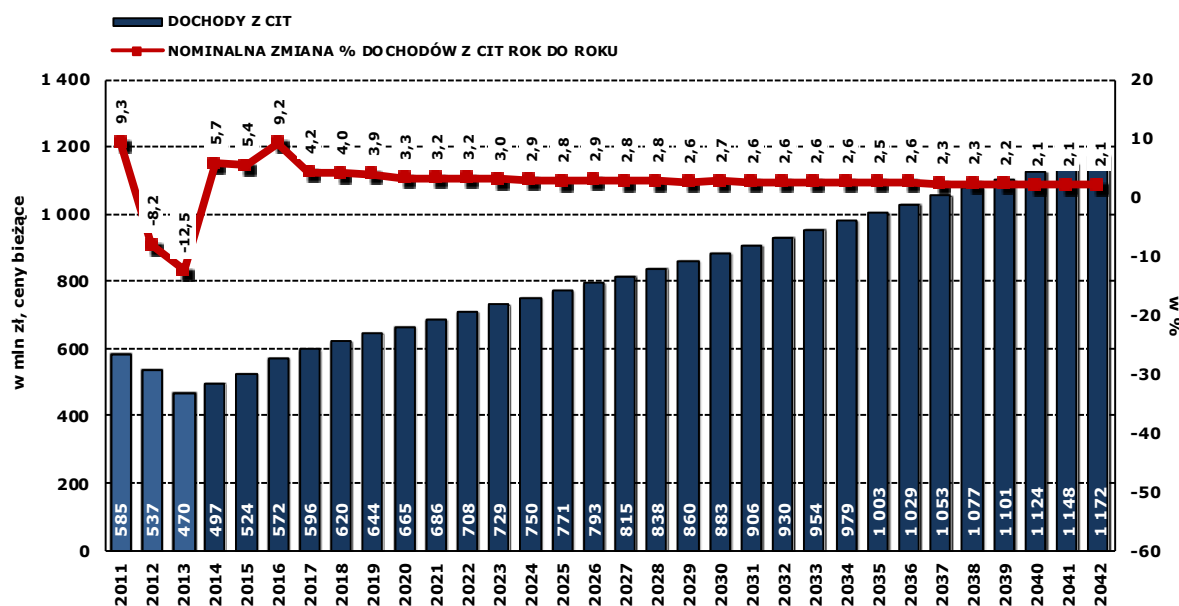
Istotne znaczenie odgrywa tzw. wskaźnik partycypacji m.st. Warszawy w całości wpływów z PIT w skali kraju w części dotyczącej miast na prawach powiatu. W dniu 10 października 2013 r. Minister Finansów - zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - poinformował jednostki samorządu terytorialnego, w tym

m.st. Warszawa o planowanych udziałach we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych.

Ministerstwo Finansów określiło ten wskaźnik dla 2014 r. na poziomie 11,68% wobec 11,71% w 2013 r. W 2015 roku również przewiduje się obniżenie się wskaźnika do poziomu 11,64% zgodnie z tendencją obserwowaną w ostatnich latach. O ile w pierwszych kilku latach prognozowanego okresu spadek wskaźnika partycypacji Warszawy w dochodach z budżetu państwa będzie pochodną pogarszającej się sytuacji na rynku pracy oraz niższej niż odnotowywana w ostatnich latach dynamiki wynagrodzeń, to w długiej perspektywie zakłada się utrzymanie wspomnianego wskaźnika na niezmiennym poziomie poprzez skuteczną realizację strategicznych celów w zakresie rozwoju Miasta. Mają one na celu podniesienie jakości i atrakcyjności życia w Warszawie i w konsekwencji wzrost liczby mieszkańców Miasta. Czynnikiem decydującym w omawianej kwestii jest dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego i wzrost liczby ludności charakteryzującej się korzystną ze względów demograficznych strukturą wiekową, obserwowany w dzielnicach leżących na obrzeżach granic Miasta, np. Białołęka i Ursus. Pozytywne skutki w dłuższym okresie powinna przynieść aktywna polityka Miasta w zakresie zwiększania potencjalnych wpływów z PIT, polegająca na zachęcaniu do odprowadzania podatków osobistych w Warszawie przez osoby mieszkające w stolicy, a zameldowane i odprowadzające dotychczas podatki w urzędach skarbowych przypisanych terytorialnie do innych jednostek samorządu terytorialnego (Karta Warszawiaka).

7.1.3.2. Prognoza dochodów z podatku dochodowego od osób prawnych CIT

WYK. 5 PROGNOZA DOCHODÓW Z CIT M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z CIT w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **2,8 mld zł**, co będzie stanowiło **4,5%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z CIT: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **5,7%**, w 2015 r. **wzrosną** o **5,4%**, w 2016 r. **wzrosną** o **9,2%**, w 2017 r. **wzrosną** o **4,2%**, w 2018 r. **wzrosną** o **4,0%**.

Dochody z CIT są drugim obok wpływów z PIT źródłem dochodów pochodzących z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa. W wyniku pogorszenia się koniunktury gospodarczej nastąpił znaczący spadek wpływów z CIT z poziomu **811 mln zł** w 2008 roku do **535 mln zł** w 2010 roku. Po odnotowaniu wzrostów w latach 2011-2012, prognozowane osiągnięcie dochodów na poziomie 470 mln zł w 2013 r. oznacza istotne zmniejszenie dochodów z CIT. W związku z tym prognozuje się, że okres dochodzenia do nominalnego poziomu dochodów z CIT z 2008 roku wydłuży się i zostanie osiągnięty dopiero w 2027 roku.

W metodologii prognozowania udziału Warszawy w podatku dochodowym od osób prawnych wyróżnia się dwa czynniki oddziaływujące na wysokość uzyskiwanych środków:

- wpływy z CIT do budżetu państwa,
- udział m.st. Warszawy we wpływach z CIT do budżetu państwa.

Wpływy z CIT należne samorządom w skali kraju zmalały w 2008 r. o 1,9%, w 2009 r. o 11,5%, a w 2010 r. o 11,8%. Dla Warszawy spadki były głębsze, gdyż pogorszenie wyników finansowych przedsiębiorstw i instytucji finansowych zlokalizowanych na terenie Warszawy okazało się stosunkowo większe. W latach następnych firmy dokonywały rozliczeń ujemnych wyników finansowych i strat poniesionych w latach 2008-2009. W latach 2011-2012 w związku z lepszymi wynikami finansowymi części przedsiębiorstw zaobserwowano powolne odbudowywanie dochodów w tym źródle.

W oparciu o projekt ustawy budżetowej na 2014 r. prognozuje się, że dynamika wpływów z CIT do budżetu państwa w 2014 roku wyniesie 105,7% w stosunku do prognozowanego wykonania 2013 r. Scenariusz wzrostu dochodów z CIT uzasadnia się w szczególności:

- wyższym zyskiem osób prawnych w wyniku poprawy przychodów przedsiębiorstw na skutek przyspieszenia wzrostu popytu krajowego i rosnącego udziału polskiej produkcji w imporcie największych partnerów handlowych,
- wprowadzeniem opodatkowania spółek komandytowo-akcyjnych (od 2014 r.) i spółek komandytowych (od 2015 r.) poprzez włączenie ich do zakresu podmiotowego ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz wyłączeniem prawa do korzystania ze zwolnienia od podatku CIT wypłat dywidend i innych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych podlegających odliczeniu w spółce wypłacającej.

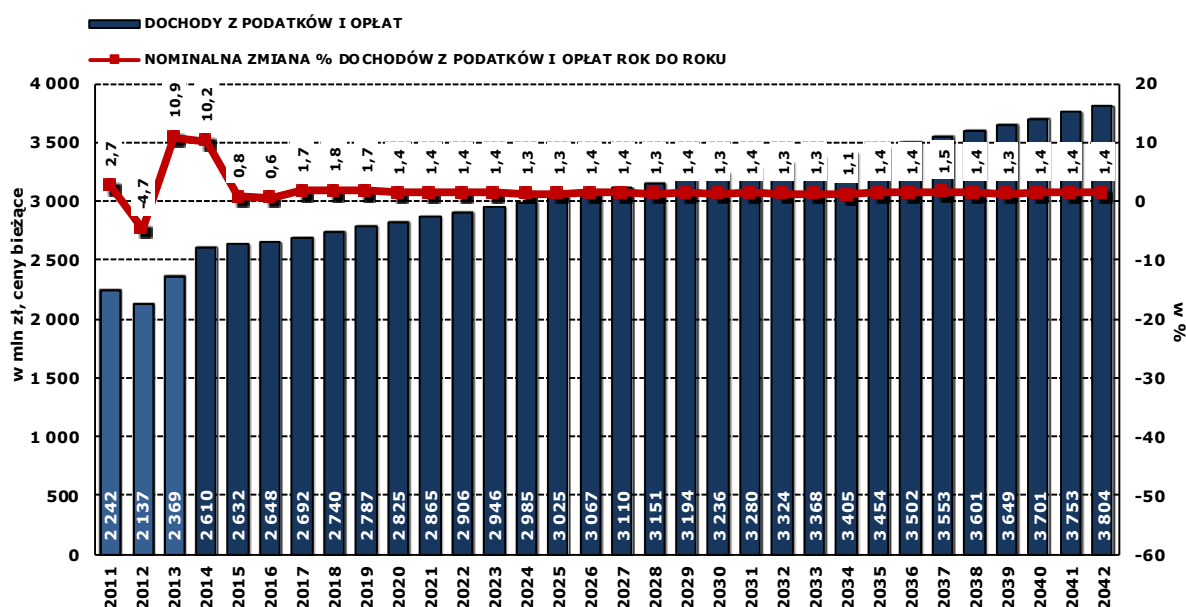
Prognozowany w roku poprzednim wysoki wzrost wpływów podatkowych zostanie ograniczony przez preferencje podatkowe w postaci m.in. możliwości rozliczania strat z lat ubiegłych. Zgodnie z regulacjami ustawowymi okres rozliczania strat ograniczony jest do 5 lat,

jednakże w jednym roku nie można rozliczyć więcej niż 50% strat z ostatnich 5-ciu lat. Biorąc pod uwagę, że poziom poniesionych strat w latach 2009-2012 był znacząco wyższy niż w latach wcześniejszych (w porównaniu do lat 2005-2008 straty wykazane były ponad dwukrotnie wyższe) w 2014 r. przewiduje się wzrost kwoty strat odliczanych od bieżącego zysku.

W dłuższej perspektywie założono, iż wpływy z CIT będą wzrastały w tempie dynamiki wskaźnika PKB.

7.1.3.3. Prognoza dochodów z podatków i opłat

WYK. 6 PROGNOZA DOCHODÓW Z PODATKÓW I OPŁAT M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z podatków i opłat w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **13,3 mld zł**, co będzie stanowiło **21,3%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z podatków i opłat: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **10,2%**, w 2015 r. **wzrosną** o **0,8%**, w 2016 r. **wzrosną** o **0,6%**, w 2017 r. **wzrosną** o **1,7%**, w 2018 r. **wzrosną** o **1,8%**.

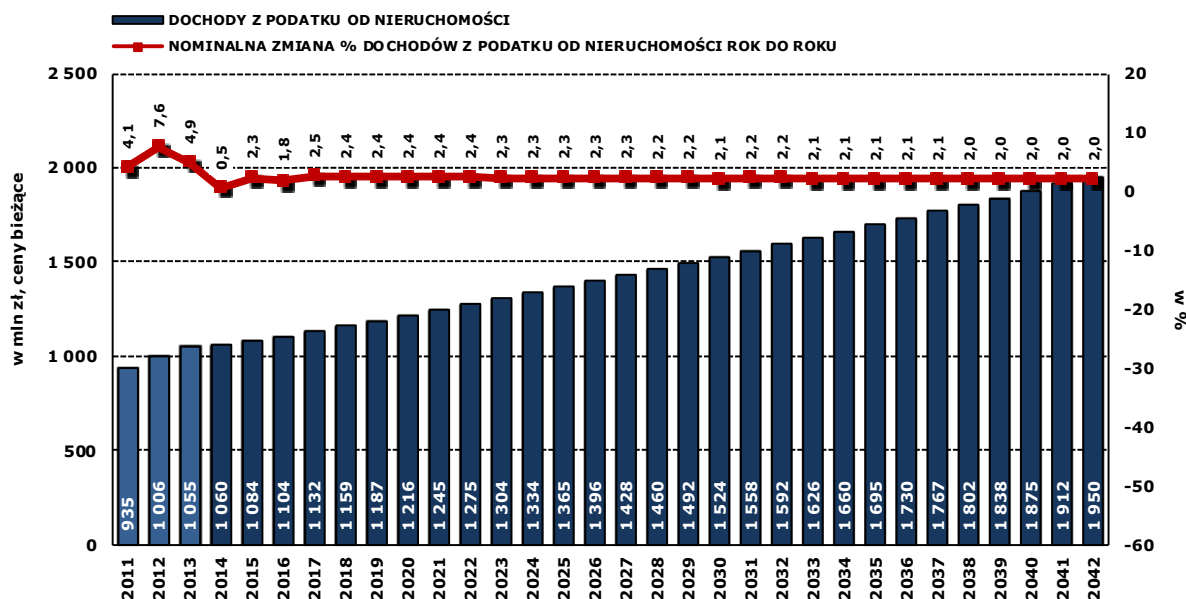
O wysokości dochodów z podatków i opłat w głównej mierze decydują wpływy z następujących źródeł:

- podatek od nieruchomości,
- podatek od czynności cywilnoprawnych PCC,
- opłaty za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości.

Dalsza część opracowania zawiera opis założeń głównych źródeł dochodów w zakresie podatków i opłat.

7.1.3.3.1 Prognoza dochodów z podatku od nieruchomości

WYK. 7 PROGNOZA DOCHODÓW Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z podatku od nieruchomości w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **5,5 mld zł**, co będzie stanowiło **8,9%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z podatku od nieruchomości: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **0,5%**, w 2015 r. **wzrosną** o **2,3%**, w 2016 r. **wzrosną** o **1,8%**, w 2017 r. **wzrosną** o **2,5%**, w 2018 r. **wzrosną** o **2,4%**.

W strukturze podatków i opłat lokalnych najistotniejszym źródłem jest podatek od nieruchomości. Jest to trzecie po względem wartości źródło dochodów Warszawy. W ostatnich latach dynamika podatku od nieruchomości przewyższa 104% i jest wyższa od dynamiki stawek podatkowych, które rosną w tempie porównywalnym z dynamiką wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych. Fakt, że wpływy z tego źródła są wyższe niż dynamika stawek podatkowych wynika ze stałego rozwoju Warszawy i w efekcie zwiększającej się bazy podatkowej. Ponadto prognozuje się, że realizacja inwestycji strukturalnych oraz celu publicznego, takich jak:

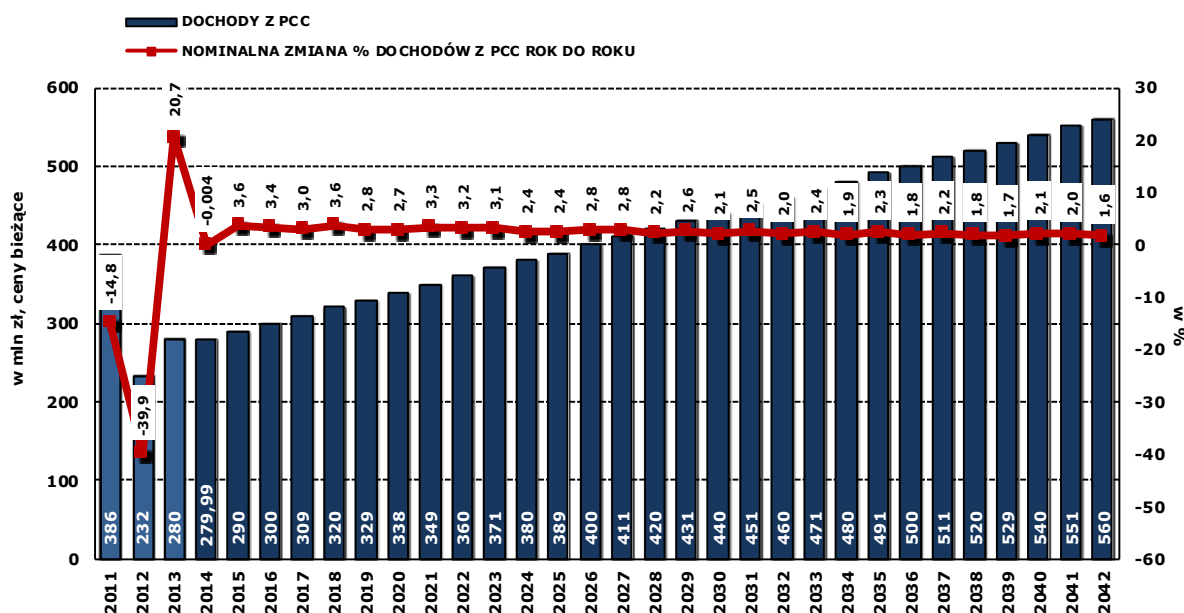
- usprawnienie systemu wodociągowo – kanalizacyjnego,
- usprawnienie systemu ciepłowniczego, elektroenergetycznego i gazowniczego,
- rozwój systemów telekomunikacyjnych,

- rozwój systemu drogowego,
- rozwój i integracja systemu transportu publicznego,
- usprawnienie parkowania,

spowodują przeznaczanie nowych gruntów na cele mieszkaniowe oraz podniesienie atrakcyjności już istniejących. Dynamika wpływów z podatku od nieruchomości w dłuższej perspektywie sięgającej 2042 r. będzie tożsama z prognozowaną w wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych - dynamiką cen i towarów konsumpcyjnych.

7.1.3.3.2 Prognoza dochodów z podatku od czynności cywilnoprawnych PCC

WYK. 8 PROGNOZA DOCHODÓW Z PCC M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z PCC w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **1,5 mld zł**, co będzie stanowiło **2,4%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z PCC: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **spadną** nominalnie o **0,004%**, w 2015 r. **wzrosną** o **3,6%**, w 2016 r. **wzrosną** o **3,4%**, w 2017 r. **wzrosną** o **3,0%**, w 2018 r. **wzrosną** o **3,6%**.

Podatek od czynności cywilnoprawnych charakteryzuje duża wrażliwość na zmiany w koniunkturze gospodarczej obserwowane w ostatnich latach. Wysokie wpływy generowane z tego

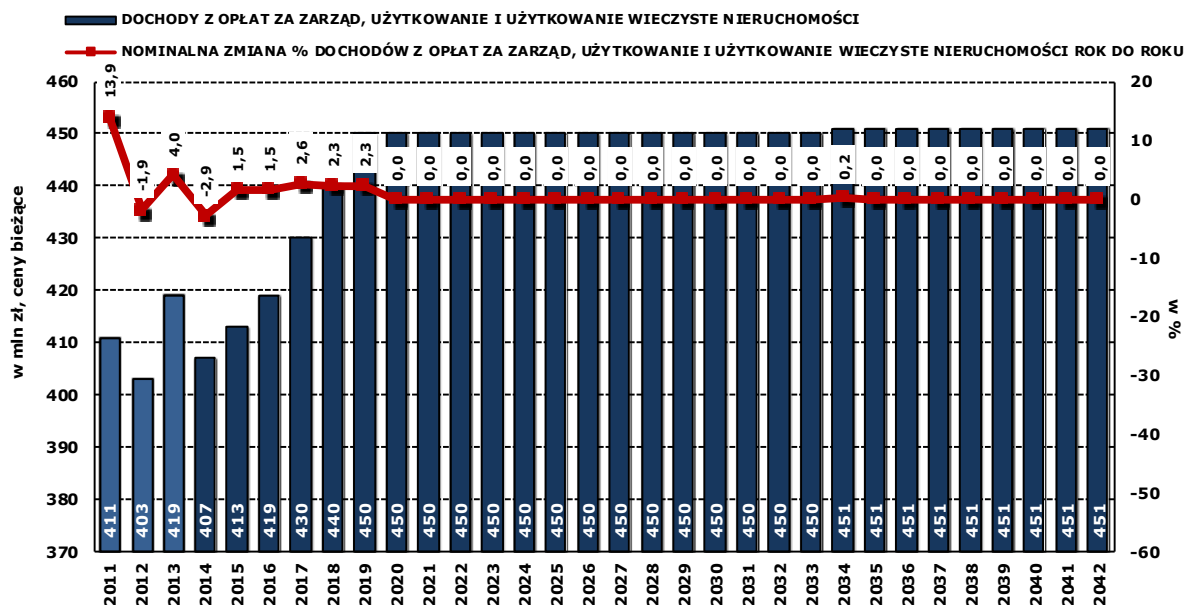
tytułu w latach 2006-2008, zostały zniwelowane gwałtownymi spadkami w okresie spowolnienia gospodarczego.

Na dochody z PCC niekorzystnie wpłynął wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 2011 r., zgodnie z którym wprowadzenie do ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych obowiązku podatkowego z tytułu pożyczek udzielonych spółkom przez ich wspólników było niezgodne z prawem unijnym. Skutkiem powyższego jest zwrot podatnikom nienależnie pobranego podatku poprzez potrącanie przez urzędy skarbowe w ciągu dwóch lat środków z bieżących dochodów uzyskiwanych przez miasto z PCC.

W niniejszej prognozie zakłada się powolny lecz systematyczny wzrost dochodów z PCC.

7.1.3.3 Prognoza dochodów z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości

WYK. 9 PROGNOZA DOCHODÓW Z OPŁAT ZA ZARZĄD, UŻYTKOWANIE I UŻYTKOWANIE WIECZYSTE NIERUCHOMOŚCI M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

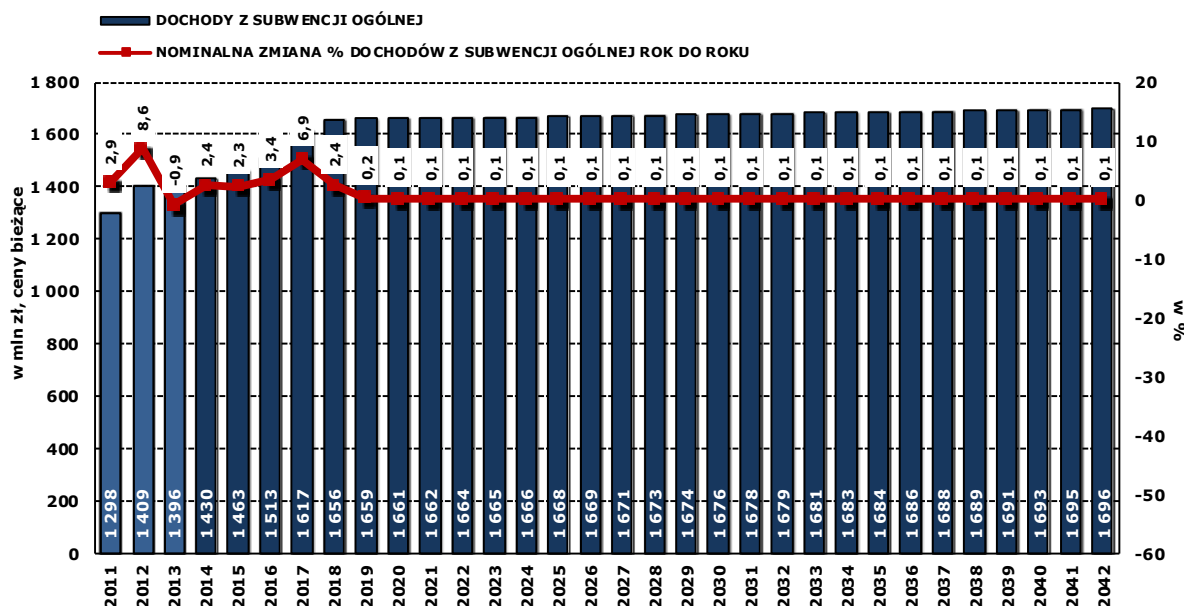
Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **2,1 mld zł**, co będzie stanowiło **3,4%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **spadną** nominalnie o **2,9%**, w 2015 r. **wzrosną** o **1,5%**, w 2016 r. **wzrosną** o **1,5%**, w 2017 r. **wzrosną** o **2,6%**, w 2018 r. **wzrosną** o **2,3%**.

Przy projekcji wpływów z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości przyjęto założenie stopniowej aktualizacji wycen wartości gruntów miejskich służących urealnieniu wysokości opłat.

7.1.3.4. Prognoza dochodów z subwencji ogólnej

WYK. 10 PROGNOZA DOCHODÓW Z SUBWENCJI OGÓLNEJ M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z subwencji ogólnej w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **7,7 mld zł**, co będzie stanowiło **12,3%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z subwencji ogólnej: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **2,4%**, w 2015 r. **wzrosną** o **2,3%**, w 2016 r. **wzrosną** o **3,4%**, w 2017 r. **wzrosną** o **6,9%**, w 2018 r. **wzrosną** o **2,4%**.

M.st. Warszawa w ramach subwencji ogólnej otrzymuje środki z tytułu subwencji oświatowej i części równoważącej naliczanej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁶.

Część oświatowa subwencji ogólnej w budżecie m.st. Warszawy jest drugim pod względem wartości źródłem dochodów. Środki pozyskiwane z tego tytułu stanowią ok. 10% całkowitych wpływów Miasta.

¹⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.

Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania dzieli część oświatową subwencji ogólnej między poszczególne j.s.t. biorąc pod uwagę zakres realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych. W sposobie podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne j.s.t. uwzględnia się w szczególności:

- stopnie awansu zawodowego nauczycieli,
- typy i rodzaje szkół i placówek,
- liczbę uczniów w tych szkołach i placówkach, prowadzonych przez poszczególne j.s.t.

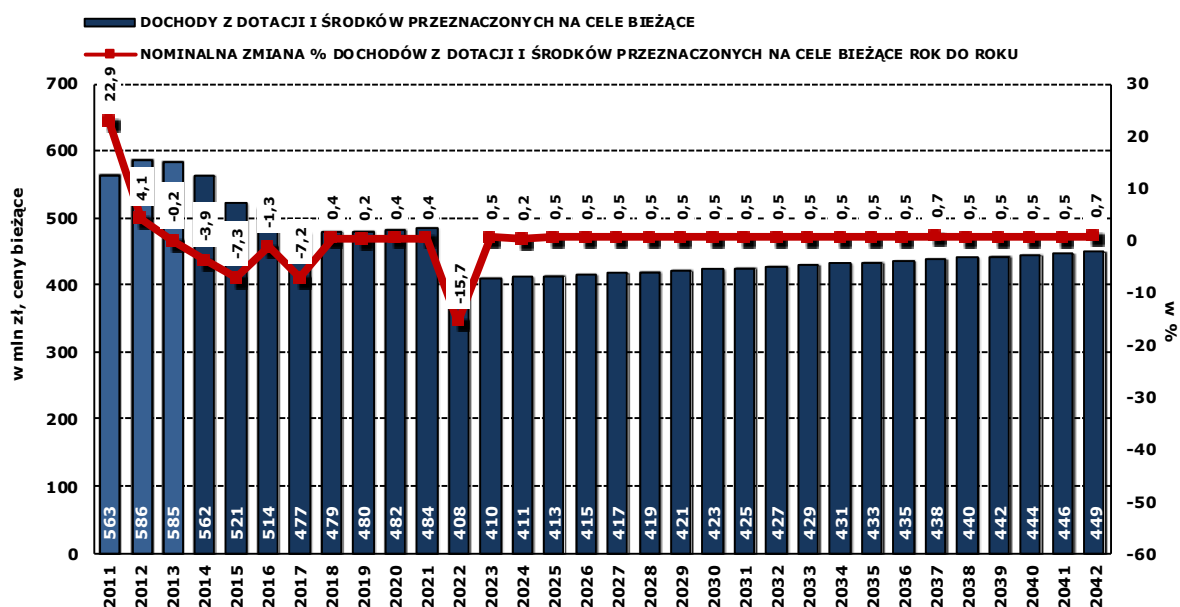
Zakłada się, że dokonujący się w Warszawie awans zawodowy nauczycieli, rosnąca ilość oraz duża różnorodność typów szkół i zwiększająca się liczba uczniów spowoduje, że obowiązujący sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej będzie korzystnie oddziaływał na wysokość należnej Warszawie subwencji.

W dłuższej perspektywie sięgającej 2042 r., biorąc pod uwagę także inne przeciwstawne tendencje:

- niekorzystne prognozy demograficzne dotyczące mniejszej ilości urodzeń w całym kraju i związane z tym prawdopodobny spadek liczby uczniów,
 - dalszą migrację ludności w stosunkowo młodym wieku do Warszawy i w konsekwencji utrzymanie korzystnej relacji liczby uczniów w Mieście w odniesieniu do sytuacji w kraju,
- pozostawiono wysokość części oświatowej subwencji ogólnej bez zmian.

7.1.3.5. Prognoza dochodów z dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące

**WYK. 11 PROGNOZA DOCHODÓW Z DOTACJI I ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA CELE BIEŻĄCE
M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042**

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018 wyniosą **2,6 mld zł**, co będzie stanowiło **4,1%** zrealizowanych w tym okresie dochodów ogółem.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę dochodów m.st. Warszawy z dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **spadną** nominalnie o **3,9%**, w 2015 r. **spadną** o **7,3%**, w 2016 r. **spadną** o **1,3%**, w 2017 r. **spadną** o **7,2%**, w 2018 r. **wzrosną** o **0,4%**.

W m.st. Warszawa dochody z dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące stanowią głównie:

- dotacje celowe z budżetu państwa na cele bieżące,
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego na funkcjonowanie komunikacji podmiejskiej,
- środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej (do 2017 roku).

Środki otrzymane z tytułu **dotacji z budżetu państwa** są przeznaczone na finansowanie:

- zadań własnych, w tym:
 - wychowania przedszkolnego, przy czym dotacja została ujęta w perspektywie sięgającej 2021 r., zgodnie z okresem na który została ustalona w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw,
 - wypłat zasiłków stałych,
 - funkcjonowania ośrodków pomocy społecznej,
 - funkcjonowania domów pomocy społecznej,
 - dożywiania dla potrzebujących,
 - opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotnych płaconych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej,
 - wypłat zasiłków i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- zadań zleconych, w tym głównie:
 - wypłat świadczeń rodzinnych,
 - utrzymania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej,
 - opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczeń dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego
 - realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, w tym funkcjonowanie Urzędu Stanu Cywilnego,
 - funkcjonowania ośrodków wsparcia,
 - funkcjonowania nadzoru budowlanego,
 - gospodarki gruntami i nieruchomościami,
 - pomocy dla cudzoziemców i repatriantów.

Dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego na funkcjonowanie komunikacji podmiejskiej stanowią dotacje celowe z gmin podwarszawskich z tytułu funkcjonowania - w ramach lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawa - komunikacji na obszarze tych gmin na podstawie zawartych porozumień międzygminnych. W okresie pierwszych pięciu lat prognozy dochody z tego tytułu wyniosą:

- 2014 rok: **63,7 mln zł**
- 2015 rok: **65,2 mln zł**
- 2016 rok: **66,8 mln zł**
- 2017 rok: **68,5 mln zł**
- 2018 rok: **70,2 mln zł**

W niniejszej prognozie uwzględniono **środki bieżące pochodzące m.in. z następujących programów Unii Europejskiej:**

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Program dla Środkowej Europy,
- Projekty Partnerskie,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna,
- Norway Grants,
- Program Morza Bałtyckiego,
- Uczenie się przez całe życie – Leonardo da Vinci,
- Uczenie się przez całe życie – Soceates Comenius,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego,
- Ramowy Program na Rzecz Konkurencyjności i Innowacji.

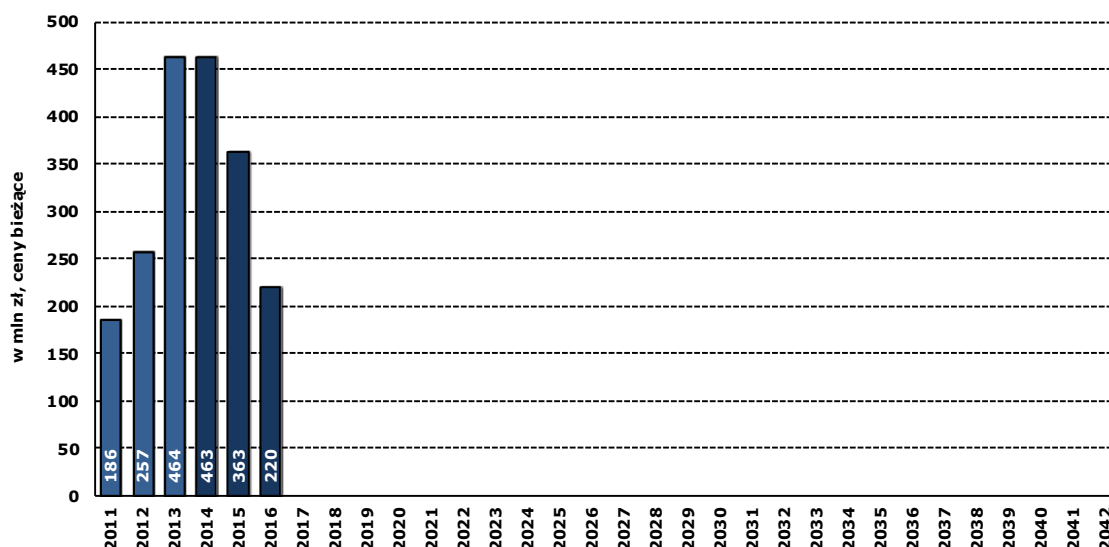
Przy konstruowaniu projektu WPF 2014-2042 nie dysponowano informacjami na temat budżetu środków europejskich w ramach kolejnej perspektywy finansowej. Oznacza to, że **w przyszłości prognoza dochodów zostanie uzupełniona o środki pochodzące ze źródeł zagranicznych**. Prognoza dochodów ujmuje wyłącznie dochody przekazywane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (z okresem wydatkowania do 2015 roku).

Dochody z tytułu realizacji bieżących programów Unii Europejskiej będą realizowane w latach 2014-2017 i wyniosą łącznie **49,5 mln zł**. W poszczególnych latach będą kształtowały się następująco:

- 2014 rok: **42,8 mln zł**
- 2015 rok: **6,0 mln zł**
- 2016 rok: **0,6 mln zł**
- 2017 rok: **0,087 mln zł**

7.1.3.6. Prognoza dochodów ze sprzedaży majątku

WYK. 12 PROGNOZA DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY MAJĄTKU M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy ze sprzedaży majątku w okresie objętym prognozą wyniosą:

- 2014 rok: **463 mln zł**
- 2015 rok: **363 mln zł**
- 2016 rok: **220 mln zł**

Na dochody ze sprzedaży majątku składają się wpływy z następujących źródeł:

- sprzedaż lokali i nieruchomości, w tym:
 - nieruchomości gruntowych,
 - nieruchomości pozostałych, tj. zabudowanych,
 - lokali mieszkalnych,
 - lokali użytkowych,
- zbycie praw majątkowych – sprzedaż udziałów w spółkach,
- sprzedaż składników majątkowych.

Duża zmienność czynników wpływających na wysokość dochodów majątkowych, w tym w szczególności brak stabilności na rynku nieruchomości, powoduje, że prognozowanie w oparciu o realizację dochodów uzyskanych w ostatnich kilku latach obarczone byłoby dużym ryzykiem. Okres od 2006 r. do 2008 r. charakteryzujący się wyjątkowo korzystną koniunkturą kontrastuje z latami 2009-2013, kiedy wystąpiło załamanie dochodów ze sprzedaży lokali i nieruchomości.

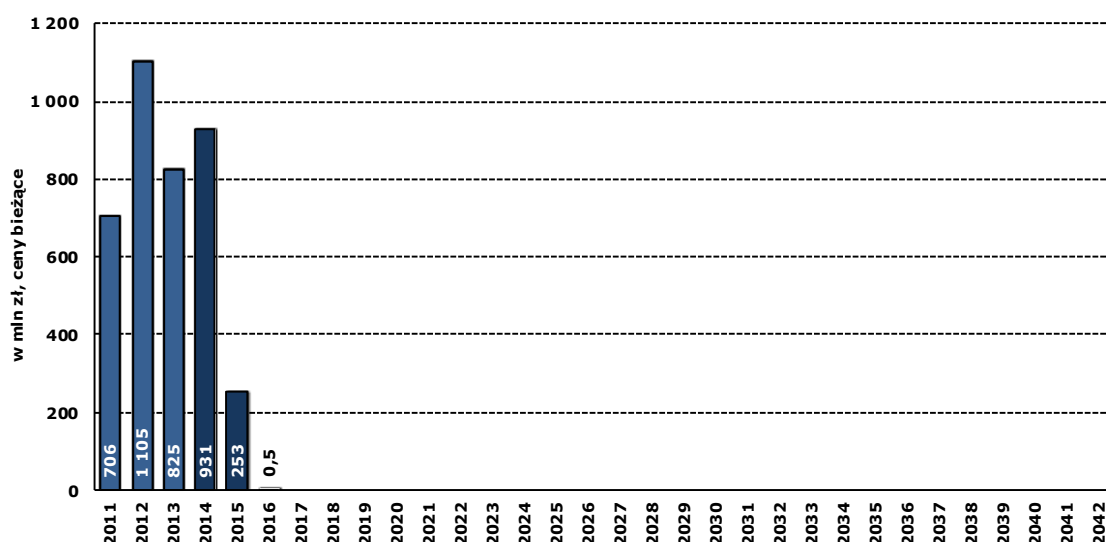
Możliwe prognozowanie dochodów z tego źródła zawężono do okresu do 2016 roku. W związku z tym, poszczególni dysponenti, tj. Biuro Gospodarki Nieruchomościami oraz dzielnice m.st. Warszawy, poddali szczegółowej analizie potencjalne wpływy ze sprzedaży majątku w najbliższych trzech latach, tj. 2014-2016.

Plan sprzedaży nieruchomości i lokali powstał w oparciu o przegląd oraz weryfikację planów przetargowych. Oznacza to, że poddano analizie czynniki warunkujące możliwość przeznaczenia danej nieruchomości lub lokalu do sprzedaży, w szczególności:

- stan prawny nieruchomości,
- dostęp nieruchomości do drogi publicznej,
- ustalenie czy nie toczy się postępowanie administracyjne, a także sądowe o zwrot nieruchomości.
- ustalenie, czy nie zostały zgłoszone roszczenia byłych właścicieli lub ich następców prawnych oraz czy nie toczą się postępowania administracyjne lub sądowe dotyczące prawidłowości nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego,
- dokonanie analizy informacji z księgi wieczystej, z rejestru gruntów oraz z kartoteki budynku i kartoteki lokalu,
- uzyskanie zaświadczenia o samodzielności lokalu,
- ustalenie, czy lokal jest wolny pod względem fizycznym lub prawnym.

7.1.3.7. Prognoza dochodów z dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje

**WYK. 13 PROGNOZA DOCHODÓW Z DOTACJI I ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA INWESTYCJE
M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042**

Prognozuje się, że wpływy m.st. Warszawy z dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje w okresie objętym prognozą wyniosą:

- 2014 rok: **931 mln zł**
- 2015 rok: **253 mln zł**
- 2016 rok: **0,5 mln zł**

W m.st. Warszawa dochody z dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje stanowią:

- dotacje z funduszy celowych na inwestycje,
- środki na inwestycje pozyskane z innych źródeł,
- środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej

Dochody z tytułu dotacji z funduszy celowych na inwestycje wyniosą:

- 2014 rok: **25 tys. zł**

Wysokość środków na inwestycje pozyskanych z innych źródeł:

- 2014 rok: **2,8 mln zł**
- 2015 rok: **0,1 mln zł**
- 2016 rok: **0,5 mln zł**

W niniejszej prognozie uwzględniono **środki inwestycyjne pochodzące z następujących programów Unii Europejskiej**:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2014,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Instrument Finansowy na Rzecz Środowiska

Przy konstruowaniu projektu WPF 2014-2042 nie dysponowano szczegółowymi informacjami dotyczącymi budżetu środków europejskich w ramach kolejnej perspektywy finansowej. Oznacza to, że **w przyszłości prognoza dochodów zostanie zweryfikowana i uzupełniona o środki pochodzące ze źródeł zagranicznych**. Prognoza dochodów ujmuje wyłącznie dochody przekazywane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (z okresem wydatkowania do 2015 roku).

Dochody z tytułu realizacji inwestycyjnych programów Unii Europejskiej będą realizowane w latach 2014-2015 i wyniosą łącznie **1.181,1 mln zł**. W poszczególnych latach będą kształtowały się następująco:

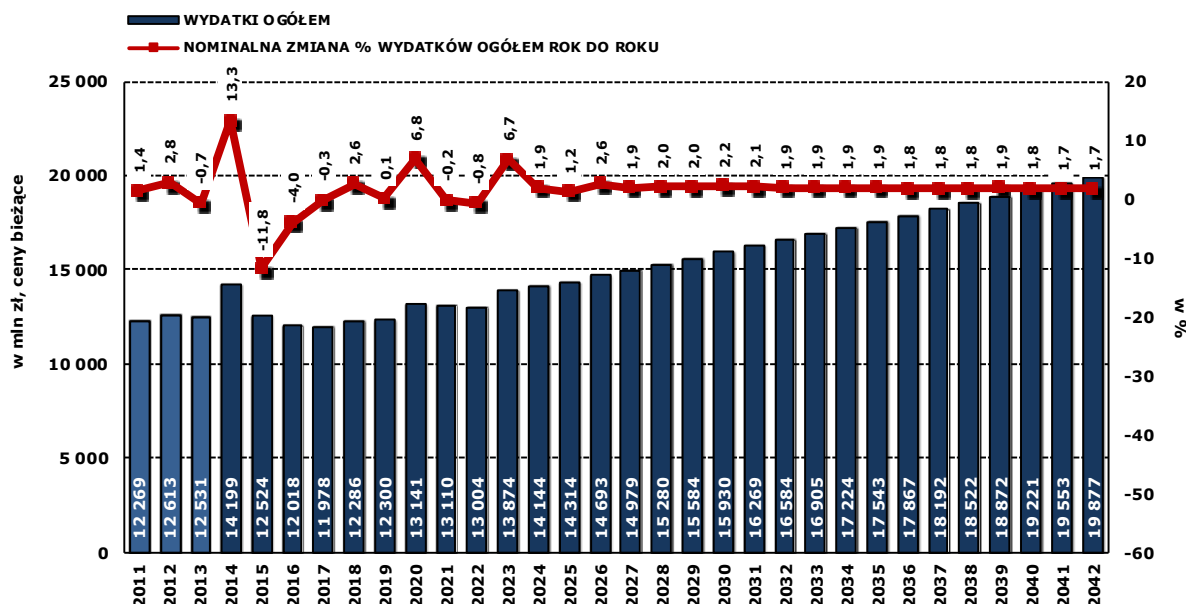
- 2014 rok: **928,6 mln zł**
- 2015 rok: **252,5 mln zł**

Po 2014 r. większość planowanych środków stanowią fundusze europejskie stanowiące dofinansowanie projektów: budowy centralnego odcinka II linii metra oraz Warszawskiej Przestrzeni Technologicznej – Centrum Kreatywności.

6.2. Wynik zbiorczy prognozy wydatków

6.2.1. Prognoza wydatków ogółem

WYK. 14 PROGNOZA WYDATKÓW OGÓŁEM M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Poziom prognozowanych wydatków zdeterminowany jest zakresem realizowanych zadań oraz możliwościami finansowymi m.st. Warszawy. Jednocześnie szczególna uwaga skoncentrowana została na konieczności generowania w odpowiedniej wysokości środków na spłatę zobowiązań dłużnych, powstałych na skutek wykorzystywania finansowania zewnętrznego przy realizacji programu inwestycyjnego Miasta. Poziom prognozowanych wydatków wpisuje się w program ograniczania deficytu budżetu Miasta, z perspektywą generowania nadwyżek budżetowych począwszy od 2016 r. Umożliwi to sukcesywną, planową spłatę zadłużenia. Założony poziom wydatków zapewnia jednocześnie realizację strategicznego celu Miasta jakim jest zagwarantowanie środków na modernizację i poprawę konkurencyjności Miasta.

Reasumując prognozowany poziom wydatków Miasta w projekcie WPF 2014-2042 zapewnia w prognozowanym okresie spłatę zadłużenia Miasta przy zagwarantowaniu środków na finansowanie inwestycji prorozwojowych.

Zgodnie z Prognozą łączne wydatki w latach 2014-2018 wyniosą **63,0 mld zł**, z tego wydatki bieżące **56,1 mld zł** i wydatki majątkowe **6,9 mld zł** (**10,9%** wydatków ogółem).

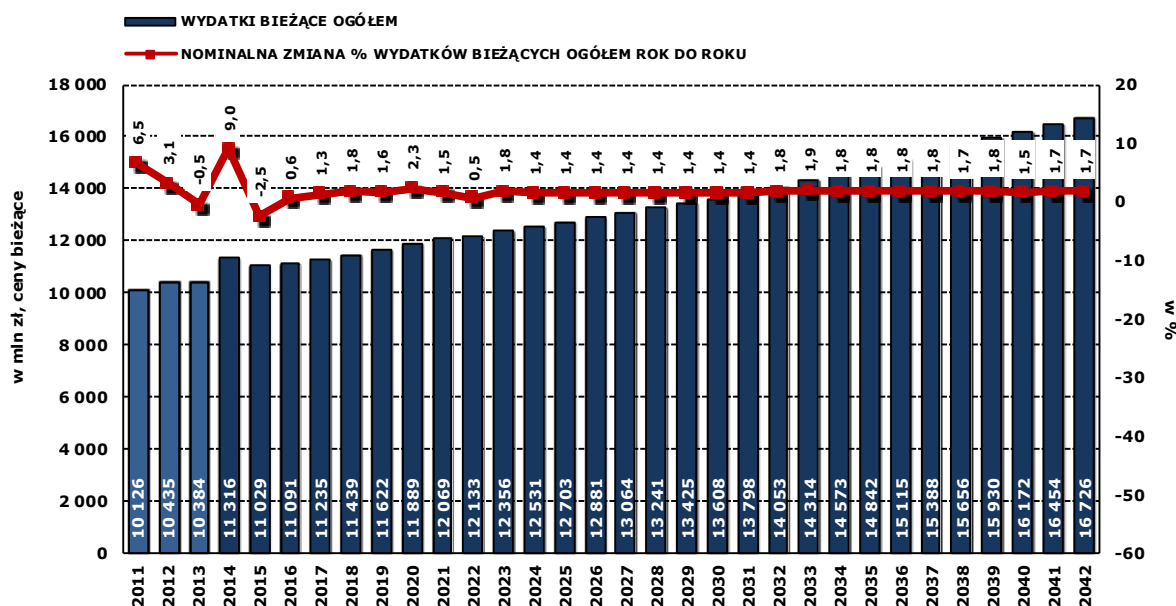
Prognozowany przeciętny nominalny wzrost wydatków ogółem z roku na rok w całym okresie objętym Prognozą, tj. w latach 2014-2042, wynosi **1,6%**, co oznacza że wydatki z poziomu **12,5 mld zł** w 2013 r. wzrosną do **19,9 mld zł** w 2042 r.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę wydatków m.st. Warszawy: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** nominalnie o **13,3%**, w 2015 r. **spadną** o **11,8%**, w 2016 r. **spadną** o **4,0%**, w 2017 r. **spadną** o **0,3%**, w 2018 r. **wzrosną** o **2,6%**. Dane te ulegną zmianie z uwagi na przewidywane włączenie do prognozy środków z Unii Europejskiej z kolejnego okresu programowania rozpoczynającego się od 2014 roku.

Obserwowane wahania wydatków ogółem w pierwszych latach prognozy spowodowane są głównie zmianami w poziomie nakładów inwestycyjnych, które wynikają z założonej w Prognozie kontynuacji realizacji programu inwestycyjnego.

6.2.2. Wynik zbiorczy prognozy wydatków bieżących

WYK. 15 PROGNOZA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozuje się, że wydatki bieżące m.st. Warszawy w okresie pierwszych pięciu lat prognozy tj. od 2014 do 2018, wyniosą **56,1 mld zł**, co będzie stanowiło **89,1%** prognozowanych na ten okres wydatków ogółem.

Prognozowany przeciętny wzrost wydatków bieżących z roku na rok w latach 2014-2042 wynosi **1,7%**.

W perspektywie najbliższych pięciu lat przewiduje się następującą dynamikę wydatków bieżących m.st. Warszawy: w 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku **wzrosną** o **9,0%**, w 2015 r. **spadną** o **2,5%**, w 2016 r. **wzrosną** o **0,6%**, w 2017 r. **wzrosną** o **1,3%**, w 2018 r. **wzrosną** o **1,8%**.

W związku z ograniczonymi możliwościami budżetowymi Miasta wynikającymi w szczególności z prognozowanego poziomu dochodów oraz utrzymywaniem się niepewności w kształtowaniu się zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania Miasta w 2014 r.

i w latach następnych, zakłada się kontynuację racjonalizowania wydatków bieżących. Ograniczenia formalno-prawne dla wydatków bieżących w horyzoncie rocznym i wieloletnim wynikają także z konieczności respektowania od 2011 r. na etapie planowania i realizacji budżetu zasady co najmniej zrównoważonego budżetu bieżącego wyrażonej w art. 242 ustawy o finansach publicznych. Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb w związku z realizacją zadań Miasta jako gminy i powiatu, w tym zadań powierzonych do realizacji dzielnicom w warunkach konsekwentnej racjonalizacji wydatków bieżących. W ramach wydatków bieżących uwzględniono przede wszystkim wydatki zdeterminowane w szczególności:

- obligacyjnymi wpłatami do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów („janosikowe”),
- kosztami obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach i planowanymi do podjęcia w latach 2014-2015 długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych, jak też potencjalnych spłat z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji,
- odszkodowaniami za nieruchomości przejęte w latach poprzednich, w tym m.in. za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne przed 1999 r. oraz wynikające z Dekretu z dnia 26 października 1945 r. (tzw. Dekret Bieruta),
- zobowiązaniami stanowiącymi przedsięwzięcia wieloletnie,
- wydatkami w związku z przekazanymi w br. i planowanymi do przekazania w 2014 roku i latach następnych do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami, w tym w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej oraz w obszarze oświaty i kultury,
- wydatkami związanymi z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw¹⁷.

Wydatki bieżące zostały ustalone przy generalnym założeniu dążenia do utrzymania dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez Miasto na rzecz mieszkańców z rozszerzeniem zadań o nowy system gospodarki odpadami. Obniżenie możliwości finansowych budżetu ze względu na ograniczone dochody (jako skutek zmian systemowych polegających na obniżeniu skali podatkowej oraz konsekwencja spowolnienia gospodarczego) wymaga od dysponentów zwiększania efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. Konieczne będzie utrzymanie zwiększonej dyscypliny budżetowej w zakresie tych kategorii wydatków, m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów.

W długim okresie założono zwiększenie elastyczności budżetu, związane ze zmniejszeniem udziału wydatków obligacyjnych w wydatkach bieżących. Przez pojęcie „wydatków obligacyjnych” – na potrzeby niniejszej prognozy – należy rozumieć: zobowiązania wynikające

¹⁷ Dz. U. Nr 152, poz. 897

z podpisanych umów długookresowych z przewoźnikami w ramach systemu komunikacji miejskiej, wydatki związane z obowiązkową wpłatą na rzecz subwencji ogólnej w części równoważącej dla samorządów (tzw. janosikowe), koszty wynikające z obsługi zadłużenia (oprocentowanie długu), ewentualne zobowiązania wynikające z udzielonych poręczeń i gwarancji, wydatki związane z funkcjonowaniem systemu odpadami komunalnymi. W ramach wydatków bieżących „wydatki obligatoryjne” najwyższy udział osiągną w pierwszych latach prognozy - maksymalny poziom wyniesie 40,6% w 2019 r. W następnych latach przewiduje się sukcesywny spadek wagi tych wydatków, by ostatecznie ustabilizować się na poziomie nie przekraczającym 37-38% wysokości wydatków bieżących. Relatywnie wyższe „wydatki obligatoryjne” w pierwszych latach prognozy w głównej mierze są konsekwencją ograniczonych możliwości budżetowych związanych ze skutkami spowolnienia gospodarczego, czasowo zwiększonymi kosztami obsługi długu oraz z wysokim wzrostem nakładów na komunikację miejską wynikającym z oddawania do użytku inwestycji służących jej rozwojowi.

Poniższa tabela prezentuje prognozowaną strukturę wydatków bieżących m.st. Warszawy w perspektywie lat 2014-2016 w przekroju sfer układu zadaniowego.

TAB. 2. PROGNOZA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH WG SFER W M.ST. WARSZAWA NA LATA 2014-2016

SFERA	WYSZCZEGÓLNIENIE	2014 ROK		2015 ROK		2016 ROK		DYNAMIAK RDR POPZEDNI ROK = 100		
		PROGNOZA	STRUK- TURA	PROGNOZA	STRUK- TURA	PROGNOZA	STRUK- TURA	2014 / 2013	2015 / 2014	2016 / 2015
		W ZŁ	W %	W ZŁ	W %	W ZŁ	W %	W %	W %	W %
WYDATKI BIEŻĄCE		11 315,8	100,0	11 028,6	100,0	11 090,8	100,0	109,0	97,5	100,6
I	TRANSPORT I KOMUNIKACJA	3 218,5	28,4	3 053,4	27,7	3 303,0	29,7	118,9	94,9	108,2
II	ŁĄD PRZESTRZENNY I GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	993,6	8,8	900,9	8,2	860,4	7,8	102,5	90,7	95,5
III	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	642,3	5,7	641,3	5,8	643,5	5,8	163,7	99,8	100,3
IV	BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY	244,8	2,2	239,0	2,2	239,4	2,2	100,9	97,6	100,2
V	EDUKACJA	2 558,2	22,7	2 575,6	23,3	2 602,1	23,4	98,4	100,7	101,0
VI	OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	876,9	7,7	839,4	7,6	816,1	7,4	87,8	95,7	97,2
VII	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	332,4	2,9	322,6	2,9	318,4	2,9	100,8	97,1	98,7
VIII	REKREACJA, SPORT I TURYSTYKA	97,6	0,9	97,1	0,9	94,6	0,9	99,9	99,5	97,4
IX	DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA I WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	27,2	0,2	21,8	0,2	17,4	0,2	77,3	80,1	79,8
X	ZARZĄDZANIE STRUKTURAMI SAMORZĄDOWYMI	850,0	7,5	845,5	7,7	830,4	7,5	101,3	99,5	98,2
XI	FINANSE I RÓŻNE ROZLICZENIA	1 474,3	13,0	1 492,0	13,5	1 365,5	12,2	125,9	101,2	91,5

W przekroju sfer układu zadaniowego prognozowane na lata 2013-2015 wydatki bieżące m.st. Warszawy charakteryzują się relatywnie wysokim wzrostem udziału wydatków ponoszonych w I sferze „Transport i Komunikacja”.

Rozwój komunikacji miejskiej stanowi priorytet w strategii rozwojowej Miasta, jak również generuje stosunkowo wysokie koszty. Doceniając wagę tej dziedziny dla funkcjonowania Miasta przyjęto Strategię Zrównoważonego Rozwoju Systemu Transportowego Warszawy. Strategia przewiduje kluczową rolę szynowego transportu zbiorowego w systemie transportowym aglomeracji

warszawskiej (tramwaje, metro, kolej). W związku z powyższym w szczególności efektywność funkcjonowania tego podsystemu komunikacji zbiorowej będzie determinowała sprawne funkcjonowanie aglomeracji warszawskiej (decydujące znaczenie zwłaszcza w części śródmiejskiej). Nadanie priorytetowego znaczenia szynowemu transportowi zbiorowemu podyktowane jest ograniczonymi możliwościami rozwojowymi publicznej komunikacji autobusowej, wynikającego m.in. z postępującego wzrostu motoryzacji indywidualnej. W związku z nadaniem wysokiego priorytetu rozwojowi systemu komunikacji miejskiej projekt WPF 2014-2042 przewiduje odpowiednio wysoki poziom środków na ten cel.

Rosnący udział wydatków w sferze **III „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”** związany jest z wdrożeniem od 1 lipca 2013 roku systemu gospodarowania odpadami w oparciu o przepisy ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw¹⁸. Z tytułu funkcjonowania systemu, w latach 2014-2016 uwzględniono po stronie dochodowej i wydatkowej kwotę **362,8 mln zł** rocznie oraz odpowiednie wielkości w następnych latach Prognozy.

W latach 2014-2016 w porównaniu do poprzednich lat utrzymany jest stosunkowo wysoki udział wydatków w sferze **XI „Finanse i różne rozliczenia”**. W ramach tej sfery zagwarantowane są m.in. środki finansowe przeznaczone na wpłatę do budżetu państwa na rzecz subwencji ogólnej w części równoważącej przekazywanej jednostkom samorządu terytorialnego. Ponadto z uwagi na finansowanie części wydatków majątkowych środkami dłużnymi, w porównaniu z latami ubiegłymi, wzrastają koszty obsługi zadłużenia.

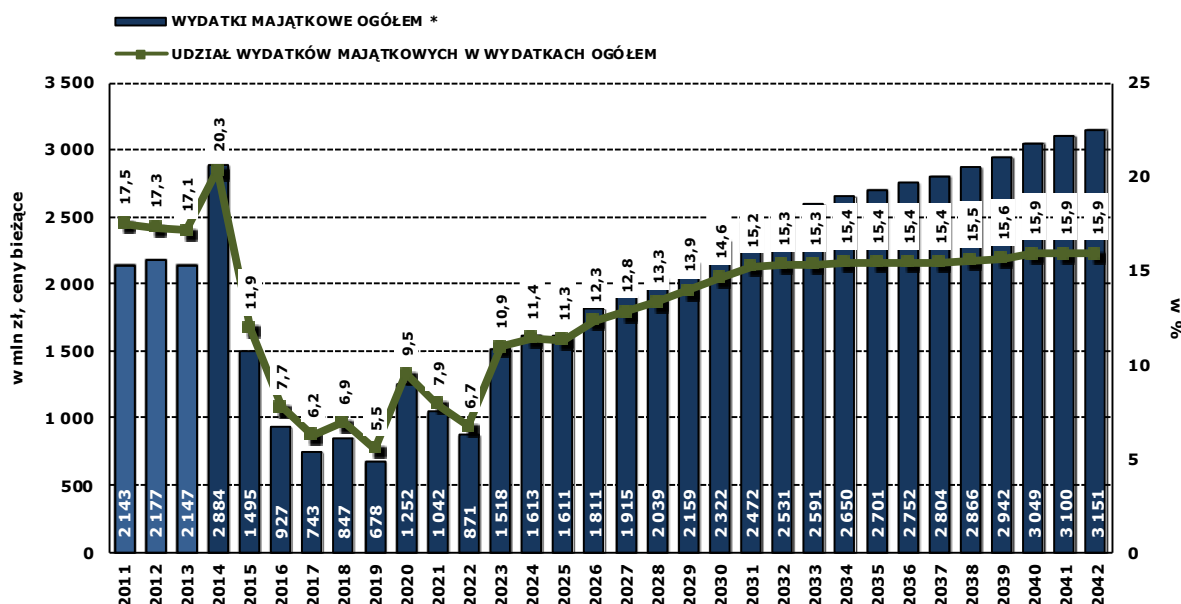
Dostosowaniu wydatków bieżących do ograniczonych możliwości dochodowych służą działania zwiększające efektywność wydatkowanych środków budżetowych. Programem racjonalizacji wydatków bieżących objęto m.in. wydatki na edukację generujące 23% wydatków bieżących. Poziom finansowania bieżących wydatków edukacyjnych subwencją oświatową w m.st. Warszawa stanowi ok. 2/3 przeciętnego poziomu w pozostałych miastach na prawach powiatu. Większość wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu edukacyjnego w m.st. Warszawa realizowana jest przez dzielnice. W Prognozie założono utrzymanie dotychczasowego modelu naliczania środków do dyspozycji dzielnic w związku z realizacją zadań bieżących w zakresie edukacji.

Poziom wydatków bieżących w poszczególnych sferach zakłada uzyskanie pozytywnych rezultatów wynikających z efektu skali i synergii, np. dotyczących wspólnych zakupów materiałów i usług.

¹⁸ Dz. U. Nr 152, poz. 897

6.2.3. Wynik zbiorczy prognozy wydatków majątkowych

WYK. 16 PROGNOZA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

* W projekcie WPF 2014-2042 ujęto dochody przekazywane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (z możliwością rozliczania środków do końca 2015 roku). Prognoza nie uwzględnia środków unijnych pochodzących z kolejnych perspektyw finansowych po 2013 roku.

Koncentracja nakładów inwestycyjnych zakładana jest na rok 2014 w związku z kontynuacją realizacji strategicznych projektów infrastrukturalnych (m.in. II linia metra). **W przyszłości przewiduje się zwiększenie - w stosunku do obecnie prognozowanych - wydatków majątkowych w związku z przewidywanymi środkami z Unii Europejskiej dotyczącymi okresu programowania rozpoczynającego się od 2014 roku.** Wobec braku danych planistycznych w tym zakresie niniejsza prognoza inwestycyjna ujmuje wyłącznie dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej obejmującej lata 2007-2013.

W projekcie WPF 2014-2042 zostały uwzględnione te wieloletnie przedsięwzięcia inwestycyjne (zadania inwestycyjne), które spełniają następujące kryteria:

- są przedsięwzięciami, które będą kontynuowane w 2014 r. i w latach następnych,
- są przedsięwzięciami planowanymi do rozpoczęcia w 2014 r. i realizacji w latach następnych,
- są przedsięwzięciami planowanymi do rozpoczęcia w 2015 r. i realizacji w latach następnych.

Przygotowanie projektu WPF 2014-2042 w zakresie przedsięwzięć inwestycyjnych zostało poprzedzone analizą i weryfikacją pod względem rzeczowym dotychczasowych planów inwestycyjnych oraz nowych zamierzeń w celu dostosowania do limitów środków finansowych, które mogą być w poszczególnych latach przeznaczane z budżetu m.st. Warszawy na wydatki majątkowe.

Dla każdego przedsięwzięcia, poza nazwą, określono lata realizacji, jednostkę koordynującą (realizującą), łączne nakłady finansowe, łączny limit wydatków oraz limity wydatków

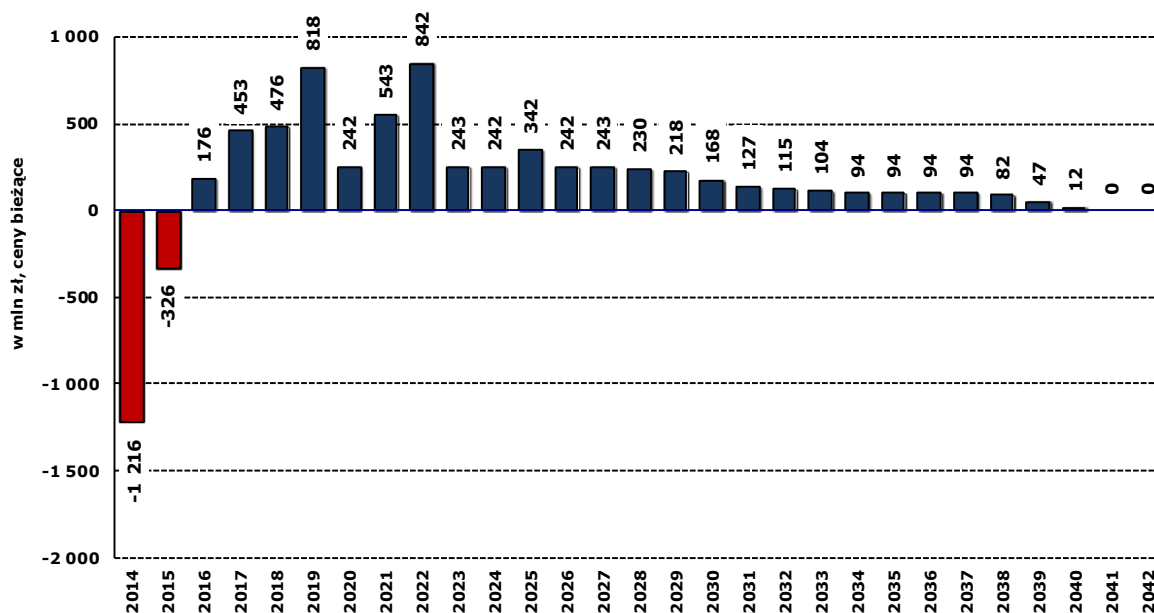
w poszczególnych latach. Horyzont czasowy dokumentu został wyznaczony przez najbardziej odległy termin zakończenia przedsięwzięcia, dla którego zaplanowano środki na realizację.

Przedsięwzięcia inwestycyjne zostały zaprezentowane w układzie sfer oraz programów obejmujących przedsięwzięcia ogólnomiejskie - realizowane przez jednostki miejskie i biura Urzędu m.st. Warszawy oraz przedsięwzięcia dzielnicowe, zaplanowane i rekomendowane do realizacji (w ramach przyznanych limitów finansowych) przez zarządy i rady poszczególnych dzielnic.

W dokumencie ujęto przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji przy współfinansowaniu środkami Unii Europejskiej oraz innych źródeł pomocowych.

6.3. Prognoza wyniku budżetu

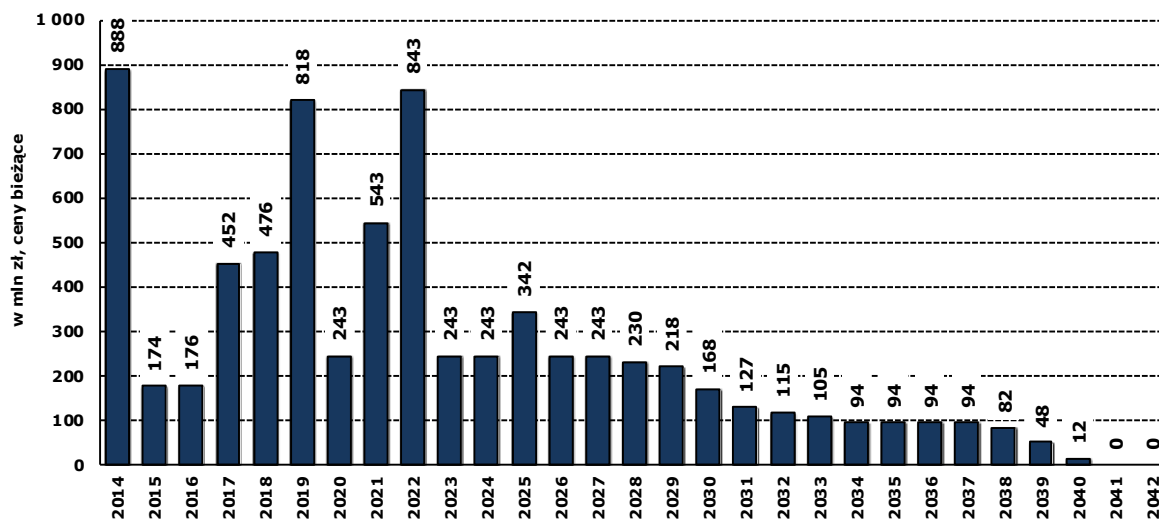
WYK. 17 PROGNOZA WYNIKU BUDŻETU M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Prognozowany wynik budżetu – definiowany jako różnica pomiędzy dochodami a wydatkami – odzwierciedla założenia przyjęte przy konstruowaniu projektu WPF 2014-2042 i projektu budżetu na 2014 rok. Początkowy okres prognozy uwzględnia kontynuację ambitnego programu inwestycyjnego Miasta skutującego generowaniem w latach 2014-2015 deficytu budżetu w związku z zaangażowaniem w finansowanie inwestycji środków zwrotnych, w tym przeznaczonych na finansowanie projektów realizowanych przy współudziale środków unijnych. Program redukcji deficytu budżetu Miasta przewiduje począwszy od 2016 r. uzyskiwanie nadwyżek budżetowych w celu spłaty zobowiązań dłużnych zaciągniętych na rzecz finansowania programu inwestycyjnego.

6.4. Prognoza rozchodów

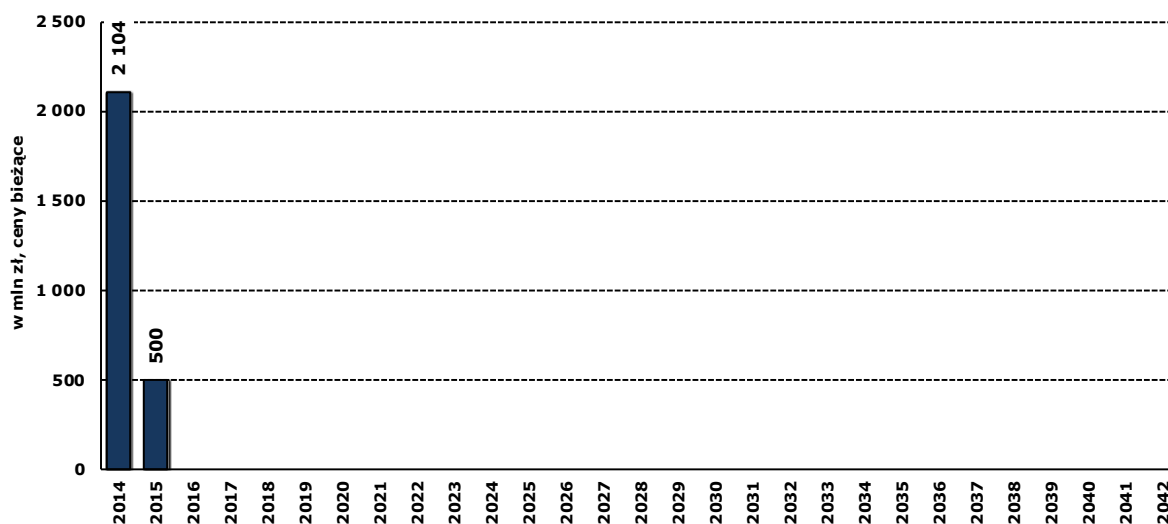
WYK. 18 PROGNOZA ROZCHODÓW M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Wielkości rozchodów w poszczególnych latach są zdeterminowane założeniami przyjętymi w Polityce długu m.st. Warszawy na lata 2014-2042, prezentowanej w dalszej części opracowania.

6.5. Prognoza przychodów

WYK. 19 PROGNOZA PRZYCHODÓW M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

Deficyt budżetu stanowi niedobór dochodów niezbędnych do sfinansowania zaplanowanych wydatków. W przypadku obciążenia budżetu wcześniej zaciągniętymi zobowiązaniami dłużnymi, kwota nowo zaciąganego długu oprócz środków na pokrycie deficytu budżetu musi uwzględniać także środki na uregulowanie tych zobowiązań. Powiększona w ten sposób kwota niedoboru dochodów stanowi potrzeby pożyczkowe Miasta.

Prognozowane potrzeby finansowe m.st. Warszawy na lata 2014-2042 wynoszą **2.603,6 mln zł.**

W kierunku zmniejszenia potrzeb pożyczkowych oddziałują wolne środki na rachunku bieżącym wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w kwocie **1.153,6 mln zł.**

W konsekwencji w formie środków zwrotnych, tj. kredytów, planuje się pozyskać kwotę **1.450,0 mln zł**, z czego w 2014 roku **950,0 mln zł.**

Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych środkami dłużnymi będzie wynikała ze strategii zarządzania długiem oraz bieżącej sytuacji rynkowej i stanu budżetu Miasta. Zakłada się, że przychody zwrotne będą stanowiły w pierwszej kolejności kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Inwestycyjny oraz Bank Rozwoju Rady Europy).

7. Prognoza długu m.st. Warszawy na lata 2014-2042

7.1. Wstęp

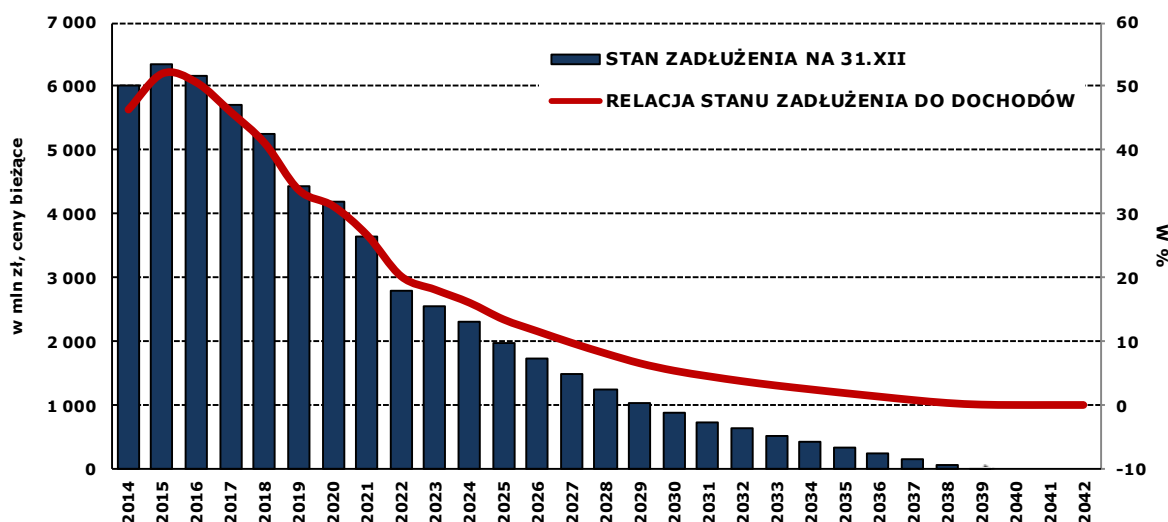
Celem polityki zadłużenia na lata 2014–2020 będzie stabilizacja podstawowych parametrów finansowych m.st. Warszawy poprzez obniżenie deficytu i długu w relacji do dochodów, przy zachowaniu możliwości rozwojowych i inwestycyjnych. Prezentowana polityka zadłużenia stanowi kontynuację poprzednich założeń strategicznych w zakresie finansowania potrzeb pożyczkowych oraz zasad zarządzania długiem. Konsekwentnie realizowana polityka długu Miasta, pomimo szeregu niekorzystnych skutków kryzysu finansowego, okazała się efektywnym narzędziem ograniczenia zmaterializowanych ryzyk finansowych.

Kwestią nadrzędną w okresie unijnej perspektywy finansowej 2014–2020 będzie utrzymanie długoterminowej równowagi finansowej Miasta poprzez dążenie do stopniowego zwiększenia nadwyżki operacyjnej i w konsekwencji osiągnięcie w średnim terminie nadwyżek budżetowych pozwalających na obniżenie w relacji do dochodów ogólnego poziomu zadłużenia Miasta.

Utrzymane zostaną zasadnicze elementy polityki długu. Należą do nich:

- Cele na które nowy dług będzie zaciągany (w szczególności na wydatki inwestycyjne, prorozwojowe),
- Ograniczenia dla długu wynikające z zapisów ustawy o finansach publicznych i innych aktów prawnych,
- Ograniczenia wynikające z ryzyk,
- Rodzaje zobowiązań dłużnych,
- Czynniki strukturalne wynikające z gospodarki finansowej Miasta,
- Wielkość i rodzaj zadłużenia oraz sposoby jego zaciągania przy dążeniu do obniżenia kosztów,
- Zasady wyboru instytucji finansowych,
- Warunki spłaty zadłużenia,
- System planowania wydatków kapitałowych (majątkowych) i finansowania dłużnego.

WYK. 20 PROGNOZA STANU ZADŁUŻENIA M.ST. WARSZAWY NA LATA 2014-2042

7.2. Zmiany od roku 2014 mające istotny wpływ na politykę długu

Rok 2014 to pierwszy rok obowiązywania indywidualnego wskaźnika obsługi długu dla jst, określonego w ustawie o finansach publicznych (art. 243). Skorelowany on jest z poziomem nadwyżki operacyjnej. Wskaźnik ten jest definiowany poprzez wielkości tych nadwyżek w latach 2011–2013. Równocześnie nie obowiązują dotychczasowe ograniczenia długu i kosztów jego obsługi wyznaczone w relacji do dochodów budżetowych (odpowiednio 60% i 15%). Dodatkowo, umowy kredytowe podpisane z międzynarodowymi instytucjami finansowymi obligują Miasto do utrzymywania nadwyżki operacyjnej na poziomie 150% kosztów obsługi długu (odsetki).

Pomimo braku formalnego limitu, uzasadnione jest utrzymywanie wewnętrznego limitu długu w relacji do dochodów budżetowych oraz coroczne limitowanie kosztów obsługi. Pozostawienie ilościowych barier w obszarze długu i kosztów jego obsługi może być jednak nadal pomocne w zarządzaniu długiem i kontroli jego absolutnych wielkości. Dlatego, w polityce długu i jego długookresowych projekcjach nie przewiduje się żadnego znaczącego wzrostu zadłużenia. Będzie się dążyć, aby w żadnym momencie poziom zobowiązań o charakterze dłużnym nie był wyższy niż 55% dochodów Miasta.

Kolejną zmianą w zakresie zarządzania długiem, wpływającą na zarządzanie długiem w roku 2014 są dodatkowe wyłączenia (poza wyłączeniami unijnymi), które nie są zaliczane do nowego wskaźnika. Do tej grupy należą wyłączenia spłat zadłużenia przejętego przez samorządy w związku z przekształceniami własnościowymi szpitali. Do limitu zadłużenia liczonego według nowego algorytmu nie zalicza się też obligacji nominowanych w walutach obcych uplasowanych na zagranicznych rynkach kapitałowych z wyłączeniem odsetek, wyemitowanych przed dniem wejścia w życie ustawy o finansach publicznych, tj. przed 1 stycznia 2010 r. Po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, jak też po dokonaniu ograniczeń w zakresie deficytu i ograniczeń w zakresie przyrostu wydatków, Miasto wypełnia normę wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku Wieloletniej Prognozy Finansowej poczynawszy od 2014 r. w horyzoncie do 2042 r.

Priorytetem polityki budżetowej Miasta w 2014 r. i w kolejnych latach pozostanie stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego w celu wzmocnienia finansów Warszawy i tym samym wzmocnienia potencjału rozwojowego Miasta w horyzoncie wieloletnim. Realizacja programu redukcji deficytu budżetowego oraz utrzymania poziomu zadłużenia została rozłożona w czasie. W 2014 r. planuje się kontynuowanie tendencji zwiększania nadwyżki operacyjnej. Zadłużenie Miasta na koniec 2014 r. w relacji do dochodów pozostanie na podobnym poziomie, jak w 2013 r. Nominalnie kwotę zadłużenia zakłada się na 2014 r. nieco wyższą w porównaniu z kwotą na koniec 2013 r., w relacji do dochodów zadłużenie będzie jednak zdecydowanie niższe niż odnotowane na koniec 2011 r. W kolejnych latach kontynuowana będzie redukcja zadłużenia długoterminowego.

Cechą nowego algorytmu jest procykliczność, z jego korektą zawyżającą w pierwszej fazie spowolnienia gospodarczego oraz zaniżającą w pierwszej fazie wzrostowej. Wymóg zastosowania nowego wskaźnika obsługi zadłużenia poważnie ograniczył swobodę budżetową Miasta poczynawszy od 2011 r., tj. pierwszego roku bazowego dla wyliczenia nowego wskaźnika długu dla 2014 r. Działania Miasta w 2014 r. i w kolejnych latach koncentrować się będą na racjonalizowaniu i optymalizowaniu parametrów budżetowych, tak by w przyszłości planowany wynik części bieżącej budżetu, powiększony o dochody ze sprzedaży majątku, był nadwyżką pozwalającą na realizację celów rozwojowych oraz na bezpieczną obsługę zadłużenia.

Realizacji przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2014-2042 założeń w zakresie ograniczania deficytu aż do jego całkowitego wyeliminowania towarzyszyć będzie stopniowy spadek zadłużenia Miasta, co będzie oddziaływać w kierunku zwiększenia dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań dłużnych i tym samym zwiększenia zdolności Miasta do zaciągania długu w przyszłości.

7.3. Poziom i struktura długu

Poziom zadłużenia, struktura jak i wskaźniki charakteryzującego „jakość długu” są na bieżąco monitorowane oraz prezentowane kadrze kierowniczej Miasta.

Struktura zadłużenia Miasta na koniec I półrocza. 2013 (w %)

Wyszczególnienie:		Cele na 2013:	Realizacja na koniec I półrocza 2013 r.:
Oprocentowanie:		oprocentowanie stałe; co najmniej 50%	60,3%
Zadłużenie w walucie:		zadłużenie w walutach zagr; max 20-30%	14,5%
Zadłużenie z tytułu:	obligacji	uzyskanie optymalnej struktury	50,6%
	kredytów i pożyczek	zadłużenia w ramach mix financing	49,4%

Średnia zapadalność długu Miasta, służąca za ocenę ryzyka refinansowania długu (wskaźnik ATM¹⁹) na koniec II kw. wyniosła 7,7 lat. Dla długu zagranicznego była trochę dłuższa (7,9 lat) a dla długu krajowego nieco krótsza (7,5 lat). Ryzyko stopy procentowej w przypadku Warszawy odnosi się tylko to niecałych 40% jej zadłużenia, które zaciągnięte zostało na stopę zmienną.

Powszechnie stosowaną miarą wrażliwości instrumentów finansowych na ryzyko stopy procentowej jest czas trwania czyli duration²⁰. W II kwartale m.st. Warszawa uzyskało duration wyemitowanych obligacji na poziomie 4,4 lat. Uzupełnieniem miary ryzyka stopy procentowej w stosunku do duration jest ATR²¹, która w II kw. była na poziomie 5,3 lat (dla porównania duration obligacji i ATR długu Skarbu Państwa przewidywany jest odpowiednio 3,9 i 4,6 – wg Strategii Zarządzania Długiem sektora finansów publicznych w latach 2013-2016). Celem pozostanie utrzymanie nieznacznie lepszej charakterystyki portfela w zakresie poziomu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w stosunku do długu Skarbu Państwa.

¹⁹ Średnia zapadalność (także ATM od ang. *average time to maturity*) – miara ryzyka refinansowania długu. Średnia zapadalność to wyrażona w latach średnia długość okresu, po którym wyemitowany dług zostanie wykupiony. Im odleglejsze są terminy wykupu długu, tym niższe jest ryzyko jego refinansowania i tym wyższa średnia zapadalność.

²⁰ Duration – miara ryzyka stopy procentowej związanego z długiem, czyli miara wrażliwości kosztów obsługi długu na zmiany stóp procentowych, to wyrażona w latach średnia długość okresu dostosowania kosztów obsługi długu do zmiany poziomu stóp procentowych. Im wyższy jest poziom stóp procentowych oraz większy udział instrumentów krótkoterminowych i o zmiennym oprocentowaniu, tym wyższe ryzyko stopy procentowej i niższa duration.

²¹ ATR (od ang. *average time to refixing*) – miara ryzyka stopy procentowej związanego z długiem, to wyrażona w latach średnia długość okresu, na jaki koszty obsługi długu są ustalone. Im większy jest udział instrumentów krótkoterminowych i o zmiennym oprocentowaniu, tym wyższe ryzyko stopy procentowej i niższe ATR.

7.4. Otoczenie makroekonomiczne i wewnętrzne polityki długu

Główne ograniczenia zewnętrzne to:

- nowe otoczenie gospodarcze ukształtowane w wyniku światowego kryzysu finansowego po 2009 r.,
- wysoki poziom zadłużenia występujący w całej gospodarce światowej, zwłaszcza w sektorze publicznym krajów UE, obejmującym sektor samorządowy,
- podwyższony poziom deficytu i długu, który powoduje konieczność zacieśnienia polityki fiskalnej i utrzymanie zaostrzonego reżimu w odniesieniu do wskaźników zadłużenia,
- konwergencja Polski z UE, w tym proces wejścia do strefy euro o nie do końca zdefiniowanej ścieżce (z powodu braku wymaganych decyzji politycznych), co wpłynie na politykę walutową i krajową politykę pieniężną.

Istnienie powyższych ograniczeń powodować będzie utrzymanie się wysokiego ryzyka refinansowania, walutowego oraz wyższych marż rynkowych stosowanych wobec podmiotów publicznych, zwłaszcza tych z wysokim poziomem zadłużenia oraz niską nadwyżką operacyjną.

Zdecydowana część ograniczeń wewnętrznych ma charakter budżetowy związany z:

- poziomem dochodów z podstawowych źródeł silnie skorelowanych ze stanem koniunktury gospodarczej, w tym z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) w stosunku do prognozowanych wydatków,
- wzrostem wydatków na komunikację miejską,
- wzrostem kosztów realizacji zadań edukacyjno-oświatowych,
- ryzykiem wzrostu kosztów odszkodowań z tytułu ustawy o gospodarce nieruchomościami i innych ustaw wprowadzających (w tym z tytułu tzw. Dekretu Bieruta).

Istotnym elementem z otoczenia zewnętrznego polityki długu jest stała współpraca Warszawy z wiodącymi agencjami ratingowymi. Jej owocem jest stabilna wysoka ocena wiarygodności kredytowej, uzyskiwana w kolejnych okresowych przeglądach ratingów. Posiadane ratingi w skalach krajowej i międzynarodowej pozwalają na plasowanie obligacji po jak najniższych kosztach, porównywalnych z tymi ponoszonymi przez Skarb Państwa.

7.5. Założenia dotyczące finansowania i współfinansowania

Wykorzystanie możliwości finansowania dłużnego w warunkach ograniczeń fiskalnych prowadzi do poszukiwania dodatkowych elementów finansujących zamierzenia inwestycyjne ujęte w wieloletniej prognozie finansowej. Miasto będzie szeroko korzystać z dofinansowania ze źródeł

unijnych, wszelkich form współfinansowania z udziałem sektora prywatnego lub innych podmiotów publicznych, oraz instrumentów finansowych nie generujących długu. Szczególne znaczenie w tym kontekście może mieć uwzględnienie finansowania części zadań komunalnych przez podmioty wydzielone prawnie ze struktur Miasta.

Dotychczasowe doświadczenia przemawiają za oddzieleniem procesu finansowania i współfinansowania od procesu inwestycyjnego, który cechuje często duża zmienność (problemy proceduralno – administracyjne). Wydłużony (w stosunku do alternatywy, jaką jest finansowanie rynkowe poprzez emisje obligacji) proces pozyskiwania środków w formie kredytów uzyskiwanych z międzynarodowych instytucji finansowych wymaga podejmowania działań z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem, pod koniec roku poprzedzającego finansowany budżet.

Z analizy uwarunkowań występujących w trakcie realizacji wieloletniej prognozy finansowej należy oczekiwać wystąpienia szeregu ryzyk budżetowych wpływających na wielkość dochodów i wydatków bieżących (saldo operacyjne), dochodów majątkowych i dochodów ze sprzedaży majątku. Wśród najpoważniejszych należy wymienić²²:

- wypłaty odszkodowań z tytułu; tzw. dekretu Bieruta ze środków budżetowych Miasta,
- ryzyko odszkodowań z tytułu realizacji planów zagospodarowania przestrzennego.

7.6. Prognoza deficytów w latach 2014-2020 i zapotrzebowania na środki finansowe (wielkość, struktura, terminy)

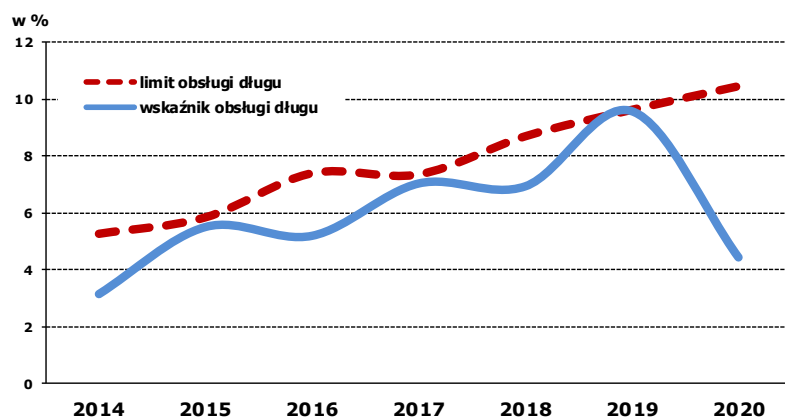
Uwzględniając powyżej zarysowane uwarunkowania makroekonomiczne, jak i wielkości współfinansowania unijnego, można dokonać wstępnego szacunku potrzeb pożyczkowych, przy zachowaniu niezbędnej dyscypliny finansowej. Ograniczenia budżetowe będą wymagały:

- utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa finansowego w horyzoncie najbliższych kilkunastu lat, w następstwie redukcji deficytu i zadłużenia w całym sektorze publicznym oraz zwiększenia w całym sektorze finansowym ograniczeń gwarantujących równowagę finansową i zabezpieczających ryzyko,
- przyjęcia docelowego poziomu długu do dochodów w przedziale 40 – 50% w horyzoncie do 2020 r. (podobnie do tzw. portfela odniesienia sektora rządowego) oraz utrzymanie dla poszczególnych lat wewnętrznego limitu zadłużenia na poziomie 55%,
- przyjęcia ograniczeń wynikających z: ryzyka refinansowania, ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego, ryzyka operacyjnego, ryzyka płynności.
- sformułowania zasad udzielania poręczeń i gwarancji; w sytuacji braku odpowiedniej przestrzeni w nadwyżce operacyjnej Miasta (analogicznie jak przy podpisywaniu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym).

²² Założenia do projektu budżetu na 2014 rok , sierpień 2013

Poniższy wykres pokazuje jak kształtowały się będą płatności rat kapitałowych i odsetek w relacji od obowiązującego od 2014 r. limitu wyznaczanego na podstawie art. 243 ust. o finansach publicznych.

**WYK. 21 PROGNOZA KSZTAŁTOWANIA SIĘ RELACJI OKREŚLONEJ W ART. 243 USTAWY
O FINANSACH PUBLICZNYCH W M.ST. WARSZAWA W LATACH 2014-2020**

7.7. Założenia budowy portfela odniesienia długu Miasta

W prognozie WPF przyjęto założenie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu zgodnie z dotychczasową zasadą, korzystając z dwóch zasadniczych źródeł finansowania:

- na rynku krajowym w postaci obligacji (lub kredytów bankowych),
- na rynku zagranicznym w formie kredytu w międzynarodowych instytucjach finansowych (MIF) oraz poprzez emisje obligacji,

z preferencją na wykorzystanie środków z międzynarodowych instytucji finansowych.

Rozkład długu i spłat rat kapitałowych zapewni z jednej strony niezbędny okres karencji przy spłacie rat kapitałowych od kredytów zaciąganych na refinansowanie istniejącego długu oraz przesunięcie spłat kapitału (zgodnie z konstrukcją obligacji) na okresy przyszłe. Pozwala też na utrzymanie na akceptowanym poziomie kosztów obsługi długu i ryzyk z nim związanych.

Wybór kompozycji instrumentów finansowania potrzeb pożyczkowych, a w efekcie skład portfela długu stanowi o istocie polityki długu, prowadzi do rozstrzygnięć dotyczących poziomu akceptowanego kosztu i ryzyka zadłużenia. Utrzymanie rekomendowanej struktury długu pozwoli na istotne ustabilizowanie poziomu kosztów obsługi zadłużenia.

Zgodnie z przeprowadzonymi obliczeniami docelowa struktura zobowiązań winna uwzględniać:

- W strukturze rynkowej preferować zaciąganie zobowiązań w walucie polskiej,
- W strukturze oprocentowania preferować zobowiązania na stałą stopę,
- W strukturze instrumentów finansowych prowadzić zasadę mieszanego finansowania (tzw. mix financing), oznaczającą dywersyfikację ryzyka źródeł finansowania i terminów spłat,

- W strukturze zapadalności i rozkładu zobowiązań dążyć do osiągnięcia duration długu przewyższającego poziom długu Skarbu Państwa (3.4 w lat w 2016 r.), co odpowiada średniej zapadalności ATR²³ (4,8 lat). Pozwoli to na utrzymanie posiadanej obecnie przez Warszawę korzystnej struktury finansowania z duracją długu na poziomie 4,4 lat, a ATR na poziomie 5,3 lat,
- Utrzymanie rezerwy finansowania zabezpieczającej ewentualną materializację trudno przewidywalnych wydatków Miasta,
- Rozpoczęcie aktywnej polityki zamiany zobowiązań i zmian w ich strukturze przy wykorzystaniu dostępnych rozwiązań oraz przy uwzględnieniu warunku opłacalności, które w efekcie doprowadzą do zmniejszenia kosztów i ryzyk związanych z posiadanym długiem.

7.8. Strategia zarządzania długiem Miasta na lata 2014-2020 i lata następne

Formułowanie strategii zarządzania długiem daje podstawy do określenia wielkości i struktury potrzeb pożyczkowych długu stosownie do założonego na najbliższe lata deficytu budżetu Miasta w granicach bezpieczeństwa finansowego, określonego przez ograniczenia fiskalne (wskaźniki dot. długu, równowagi operacyjnej). W konsekwencji utrzymana zostanie zasada finansowania zewnętrznymi zwrotnymi środkami jedynie inwestycji Miasta.

7.9. Cele zarządzania długiem i ich realizacja

Zarządzanie długiem Miasta będzie zmierzało do:

- Minimalizowania kosztów obsługi długu (płatności rat kapitałowych i odsetek) w długim okresie czasu – poprzez optymalny dobór instrumentów zarządzania długiem, ich struktury i terminów emisji. Zadłużenie walutowe nie większe niż 20-30% całości.
- Ograniczania ryzyka stopy procentowej poprzez dążenie do średnioterminowego utrzymania około 50% udziału w zadłużeniu finansowania o stałym oprocentowaniu, lub finansowania pozwalającego na średnioterminowe zafiksowanie oprocentowania (kredyty z MIF).
- Ograniczania ryzyka refinansowania:
 - Ryzyko refinansowania w walucie krajowej obejmuje możliwość wykupu zapadającego długu oraz warunki na jakich jest refinansowany (w tym koszty obsługi nowego długu)²⁴. Podstawową miarą tego ryzyka jest średnia zapadalność.

²³ ATR (ang. average time to refixing), miara ryzyka stopy procentowej związanego z długiem; wyrażona w latach długość przeciętnego okresu na jaki koszty obsługi długu są ustalone. Wyższe ryzyko stopy procentowej – niższy ATR wynika z większego udziału instrumentów o krótkiej zapadalności i zmiennym oprocentowaniu.

²⁴ Do równomiernego rozkładu kosztów przyczynia się kształtowanie równomiernego profilu zapadalności długu oraz dostosowywanie zasad księgowania kosztów obsługi długu (w ramach całego budżetu) do rzeczywistych ekonomicznych kosztów związanych z jego obsługą (tzw. ewidencja na bazie memoriałowej) – przewidziane w reformie finansów publicznych

- Ryzyko kursowe i ryzyko refinansowania w walutach obcych z uwagi na wydłużenie okresu akcesji Polski do Unii Walutowej zostanie ograniczone.
- Ograniczania ryzyka płynności budżetu (utrata przez budżet zdolności do regulowania bieżących zobowiązań oraz terminowej realizacji wydatków budżetowych) poprzez utrzymywanie stałego monitoringu systemu zarządzania płynnością (aplikacja płynność finansowa, ustalanie średniego poziomu stanu rezerwy płynności na najbliższe okresy planistyczne oraz zagwarantowanie wysokiego poziomu kredytu w rachunku bieżącym).
- Ryzyko operacyjne (związane głównie z prowadzeniem przepływów finansowych) będzie stopniowo ograniczane poprzez stosowanie procedur, nadzór i monitoring.

Ograniczenie ryzyka prawnego, polegającego na przyjęciu przez ustawodawcę bardziej rygorystycznych limitów lub dodatkowych reguł fiskalnych obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego.

7.10. Cele zarządzania długiem i ich realizacja

Przewiduje się, że zadłużenie Miasta na koniec 2014 r. w relacji do dochodów ogółem ukształtuje się na poziomie niższym bądź zbliżonym, jak w 2013 roku. Poziom nominalnej kwoty zadłużenia, który zakłada się na 2014 rok, jest zbliżony bądź nieco wyższy w porównaniu z kwotą na koniec 2013 roku. Zadłużenie w relacji do dochodów ogółem będzie jednak istotnie niższe niż odnotowane na koniec 2011 roku. Zakłada się – zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową - iż w kolejnych latach Miasto będzie redukowało długoterminowe zobowiązania dłużne.

Wprowadzone zmianami ustawowymi w latach 2012-2013 wyłączenia niektórych tytułów dłużnych z uwzględniania we wskaźniku art. 243 dało Warszawie komfort swobodnego wypełniania ustawowych norm wskaźnikowych. Jednak istniejące zadłużenie wpływa istotnie na potencjalne wydatki budżetowe wykazywane we wskaźnikach. Dlatego, nadal potrzebne są wewnętrzne limity, zapewniające stabilność finansów Miasta w dłuższej perspektywie, także w przypadku materializacji ryzyk rynkowych, na których oddziaływanie portfel dłużny Warszawy jest wystawiony.

Politykę długu Miasta na lata 2014–2020 będzie cechować:

- Mniejsze w stosunku do poprzednich lat dodatkowe zapotrzebowanie na środki pożyczkowe, wynikające ze stabilizacji poziomu inwestycji,
- Przywrócenie priorytetu kryteriom fiskalnym ujętym w nowym wskaźniku ograniczającym zadłużenie (art. 243 u.f.p.), w bezpośredni sposób rzutującym na utrzymanie nadwyżki bieżącej budżetu (operacyjnej),
- Rozwinięty system monitorowania zadłużenia bezpośredniego, a także zadłużenia osób prawnych dla których organem założycielskim bądź właścicielem jest Miasto.

8. Wypełnienie ustawowych norm ostrożnościowych w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042

8.1. Reguła wydatkowa w zakresie wydatków bieżących

Zgodnie z art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁵ w związku z art. 121 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych²⁶, w danym roku budżetowym jednostka samorządu terytorialnego nie może dokonywać większych wydatków bieżących niż dochody bieżące powiększone o nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych i wolne środki na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w części finansującej deficyt budżetu. Dodatkowo zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej²⁷ przy ustalaniu relacji, o której mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych w latach 2013-2015 wyłącza się wydatki bieżące przeznaczone na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej²⁸, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa.

Pespektywa finansowa m.st. Warszawy na lata 2014-2042 przewiduje wypełnianie przedmiotowej normy ostrożnościowej we wszystkich prognozowanych latach, z uwagi na prognozowaną nadwyżkę dochodów bieżących nad wydatkami bieżącymi.

W miarę upływu czasu zakłada się sukcesywny wzrost dodatniego wyniku operacyjnego brutto (dochody bieżące przewyższające wydatki bieżące), zarówno w ujęciu nominalnym, jak i względnym w relacji do dochodów bieżących. Systematyczny wzrost nadwyżki budżetowej wiąże się m.in. ze spadkiem kosztów obsługi zadłużenia w miarę spłaty długu.

Poniższy wykres prezentuje prognozę kształtowania się reguły wydatkowej w zakresie wydatków bieżących w perspektywie objętej projektem WPF 2014-2042.

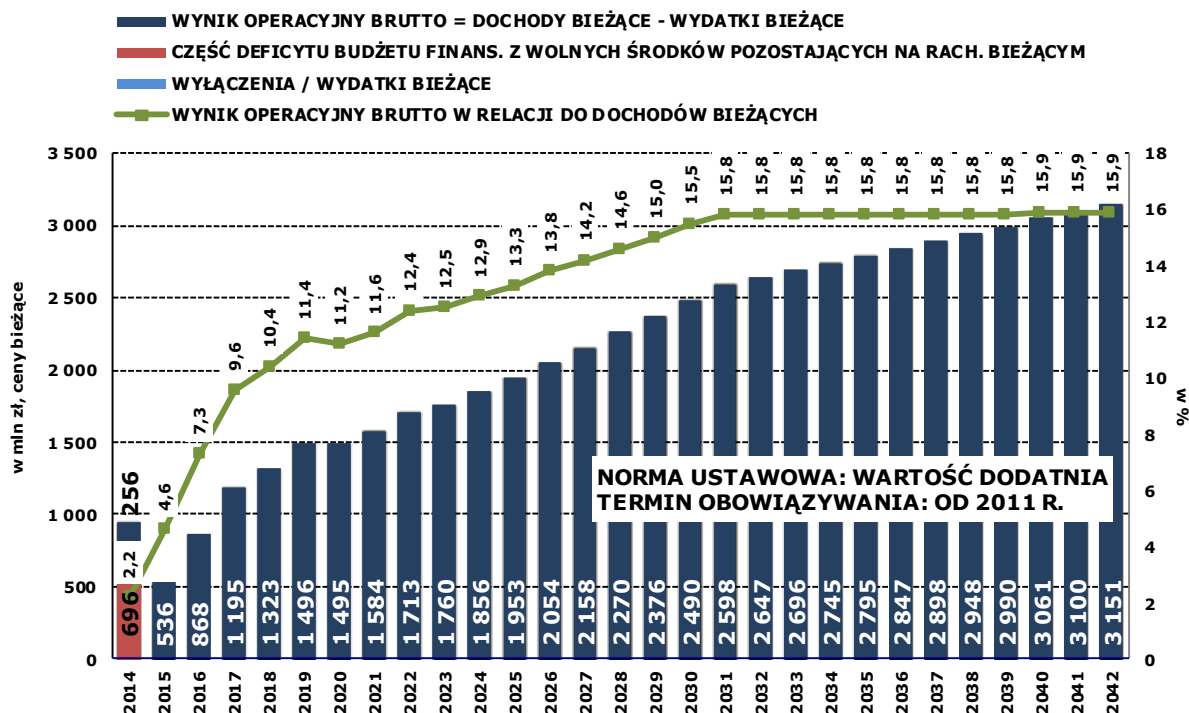
²⁵ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

²⁶ Dz. U. Nr 157, poz. 1241

²⁷ Dz. U. 2012, poz. 1456

²⁸ Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.

**WYK. 22 PROGNOZA NORMY REGULY WYDATKOWEJ W ZAKRESIE WYDATKÓW BIEŻĄCYCH
W M.ST. WARSZAWA NA LATA 2014-2042**

8.2. Limit wydatków przeznaczonych na obsługę długu

Zgodnie z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁹ w związku z art. 121 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych³⁰, począwszy od 2014 r. (w latach 2011-2013 kształtowanie się normy prezentowano w celach informacyjnych) w danym roku budżetowym relacja wydatków związanych z obsługą zadłużenia (kapitał i odsetki) i udzielonymi poręczeniami i gwarancjami a dochodami nie może być wyższa od relacji pomiędzy różnicą dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i wydatkami bieżącymi a dochodami, obliczanej dla trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy jako średnia arytmetyczna z tych lat.

Przy obliczaniu powyższej relacji uwzględnia się wyłączenia, o którym mowa:

- w art. 243 ust. 3 pkt 1-2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³¹
 - wyłącza się kwoty z tytułu wykupu papierów wartościowych oraz spłaty kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków unijnych,

²⁹ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

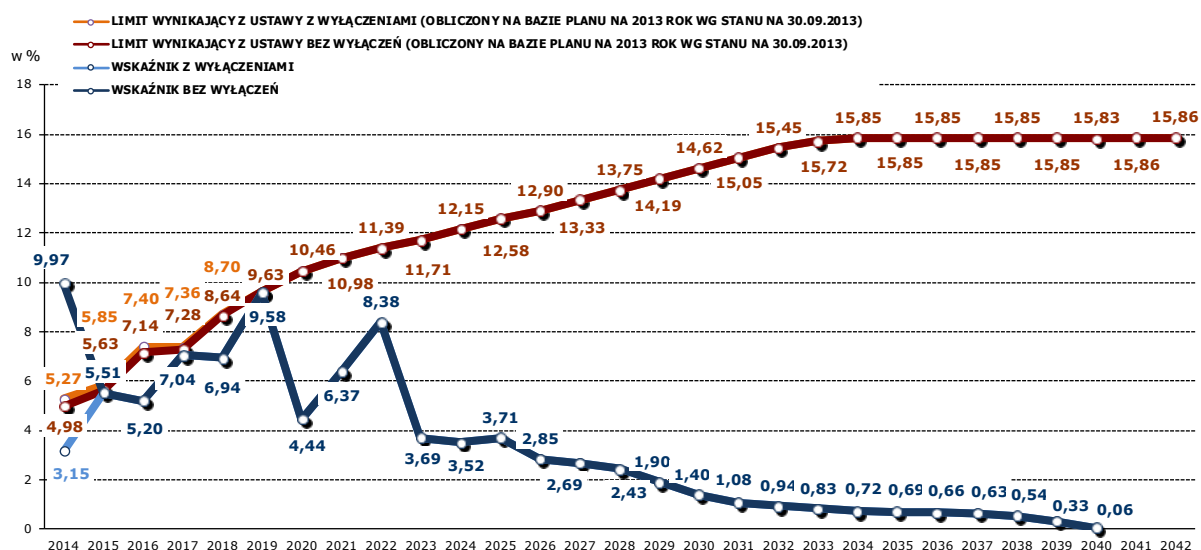
³⁰ Dz. U. Nr 157, poz. 1241

³¹ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

- w art. 121a ustawy z 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych³² - wyłącza się kwoty z tytułu wykupu wyemitowanych przed wejściem w życie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³³, obligacji nominowanych w walutach obcych na zagranicznych rynkach kapitałowych, z wyłączeniem odsetek od tych obligacji,
- w art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej³⁴ - w latach 2014-2018 wyłącza się wydatki bieżące przeznaczone na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej³⁵, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa.

Poniższy wykres prezentuje prognozę kształtowania się wskaźnika limitu wydatków związanych z obsługą zadłużenia w perspektywie objętej projektem WPF 2014-2042, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy.

WYK. 23 PROGNOZA WSKAŹNIKA LIMITU WYDATKÓW NA OBSŁUGĘ DŁUGU W M.ST. WARSZAWA NA LATA 2014-2042*

Projekt WPF 2014-2042 zakłada, iż w każdym z lat okresu od 2014 do 2042 roku niniejsza norma ostrożnościowa jest spełniona.

³² Dz. U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.

³³ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

³⁴ Dz. U. 2012, poz. 1456

³⁵ Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.

9. Zestawienie przedsięwzięć wieloletnich

Załącznikiem do projektu uchwały w sprawie WPF 2014-2042 jest wykaz wieloletnich przedsięwzięć bieżących i majątkowych, w tym realizowanych ze środków Unii Europejskiej i innych bezzwrotnych źródeł zagranicznych. Dla każdego z przedsięwzięć określono odrębnie:

- nazwę i cel,
- jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za realizację lub koordynującą wykonywanie przedsięwzięcia,
- okres realizacji i łączne nakłady finansowe,
- limity wydatków w poszczególnych latach,
- limit zobowiązań.

W wykazie ujęte zostały wszystkie zadania, które będą realizowane w okresie co najmniej lat 2014-2015 w oparciu o środki finansowe zarezerwowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej i odpowiednio w budżecie na 2014 rok.

Oprócz tego ujęto inne przedsięwzięcia wieloletnie, które są planowane do realizacji w latach co najmniej 2014-2015, a podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej powoduje, iż stają się one podstawą do podejmowania faktycznych zobowiązań do wysokości limitów wydatków określonych dla każdego z nich w poszczególnych latach prognozy.

W wykazie prezentowane są przedsięwzięcia wieloletnie dotyczące zadań realizowanych w części ogólnomiejskiej oraz w poszczególnych dzielnicach.

W odrębnej części załącznika zaprezentowano przedsięwzięcia wieloletnie dotyczące zadań finansowanych z udziałem środków z UE.

10. Podsumowanie

Wyniki procesu wieloletniego prognozowania z uwzględnieniem opisanych założeń i zastosowaniem przedstawionej metodologii zostały zaprezentowane w załączniku nr 1, będącym integralną częścią projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2014-2042, sporządzonym zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego³⁶. Zestawienie tabelaryczne prognozowanych kategorii budżetowych ujętych w projekcie WPF 2014-2042, stanowiące załącznik nr 1, składa się z 14 sekcji obejmujących:

SEKCJA 1 – prezentuje wybrane pozycje **dochodów**, tj.:

- dochody bieżące, w tym:
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych
 - dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych
 - podatki i opłaty, w tym:
 - z podatku od nieruchomości
 - z subwencji ogólnej
 - z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące
- dochody majątkowe, w tym:
 - ze sprzedaży majątku
 - z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje

Wysokość prognozowanych dochodów ogółem:

- 2014 rok – **12.983 mln zł**
- 2015 rok – **12.198 mln zł**
- 2016 rok – **12.194 mln zł**
- 2017 rok – **12.431 mln zł**
- 2018 rok – **12.762 mln zł**
- .
- 2042 rok – **19.877 mln zł**

³⁶ Dz. U. 2013, poz. 86

SEKCJA 2 – prezentuje wybrane pozycje **wydatków**, tj.:

- wydatki bieżące, w tym:
 - z tytułu poręczeń i gwarancji, w tym:
 - gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitów spłaty zobowiązań określonych w art. 243 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁷
 - na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa
 - wydatki na obsługę długu, w tym:
 - odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁸
- wydatki majątkowe, w tym:

Wysokość prognozowanych wydatków ogółem:

- 2014 rok – **14.199 mln zł**
- 2015 rok – **12.524 mln zł**
- 2016 rok – **12.018 mln zł**
- 2017 rok – **11.978 mln zł**
- 2018 rok – **12.286 mln zł**
- .
- 2042 rok – **19.877 mln zł**

Wysokość prognozowanych wydatków bieżących:

- 2014 rok – **11.316 mln zł**
- 2015 rok – **11.029 mln zł**
- 2016 rok – **11.091 mln zł**
- 2017 rok – **11.235 mln zł**
- 2018 rok – **11.439 mln zł**
- .
- 2042 rok – **16.726 mln zł**

Wysokość prognozowanych wydatków majątkowych:

- 2014 rok – **2.884 mln zł**
- 2015 rok – **1.495 mln zł**
- 2016 rok – **927 mln zł**
- 2017 rok – **743 mln zł**
- 2018 rok – **847 mln zł**
- .
- 2042 rok – **3.151 mln zł**

³⁷ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

³⁸ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

SEKCJA 3 – prezentuje prognozowany **wynik budżetu** stanowiący różnicę pomiędzy prognozowanymi dochodami a wydatkami; w latach 2014-2015 budżet zamyka się deficytem, począwszy od 2016 roku do 2040 roku wynik budżetu stanowi nadwyżkę, natomiast w latach 2041-2042 prognozuje się uzyskanie równowagi budżetowej

Wysokość prognozowanego wyniku budżetu:

- 2014 rok – deficyt w kwocie **1.216 mln zł**
- 2015 rok – deficyt w kwocie **326 mln zł**
- 2016 rok – nadwyżka w kwocie **176 mln zł**
- 2017 rok – nadwyżka w kwocie **453 mln zł**
- 2018 rok – nadwyżka w kwocie **476 mln zł**
- .
- 2042 rok – równowaga budżetowa

SEKCJA 4 – prezentuje zagregowane główne kategorie **przychodów** z wyszczególnieniem sposobu pokrycia deficytu

Prognozowane na 2014 rok przychody zostaną przeznaczone na finansowanie deficytu budżetu oraz rozchodów, w tym spłatę rat kredytów oraz wykup obligacji. Przychody w tym okresie będą stanowiły wolne środki na rachunku bieżącym budżetu wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych oraz kredytów i pożyczek z lat ubiegłych oraz środki zwrotne pozyskane w formie kredytów.

SEKCJA 5 – prezentuje zagregowane główne kategorie **rozchodów** z wyszczególnieniem łącznej kwoty przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w: art. 243 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁹, art. 121a ustawy z 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁴⁰ oraz w art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁴¹, z wyodrębnieniem wyłączeń, o których mowa w art. 243 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴²

Prognozowane rozchody stanowią wyłącznie środki przeznaczone na spłatę zobowiązań dłużnych, w tym spłatę rat kapitałowych zaciągniętych kredytów na rynku zagranicznym oraz wykup wyemitowanych obligacji.

³⁹ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

⁴⁰ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.

⁴¹ Dz. U. 2012, poz. 1456

⁴² Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

SEKCJA 6 – prezentuje prognozę **kwoty długu** wg stanu na 31.XII

SEKCJA 7 – prezentuje prognozę **kwot zobowiązań** wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po **likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych**

Nie przewiduje się przejęcia zobowiązań likwidowanych i przekształcanych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych.

SEKCJA 8 – prezentuje relację **zrównoważenia wydatków bieżących**, o której mowa w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴³

W całym okresie objętym Prognozą przewiduje się, że poziom dochodów bieżących przewyższy wydatki bieżące, co oznacza spełnienie przedmiotowej reguły ustawowej.

Poniższa tabela prezentuje kształtowanie się ustawowej reguły zrównoważenia wydatków bieżących w perspektywie objętej projektem WPF 2014-2042.

TAB. 3. PROGNOZA REGUŁY ZRÓWNOWAŻENIA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH W M.ST. WARSZAWA NA LATA 2014-2042

Lata	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
W MLN ZŁ															
1. Limit wynikający z art. 242 u.f.p.*	12 268	11 565	11 958	12 431	12 762	13 118	13 383	13 653	13 846	14 117	14 386	14 656	14 935	15 222	15 510
2. Prognozowane wydatki bieżące pomniejszone o wydatki określone w pozycji 2.1.2 wzoru WPF**	11 307	11 013	11 091	11 235	11 439	11 622	11 889	12 069	12 133	12 356	12 531	12 703	12 881	13 064	13 241
Różnica [1. - 2.]	961	552	867	1 196	1 323	1 496	1 494	1 584	1 713	1 761	1 855	1 953	2 054	2 158	2 269
Lata	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	
W MLN ZŁ															
1. Limit wynikający z art. 242 u.f.p.*	15 802	16 098	16 396	16 699	17 009	17 318	17 637	17 961	18 286	18 604	18 919	19 233	19 553	19 877	
2. Prognozowane wydatki bieżące pomniejszone o wydatki określone w pozycji 2.1.2 wzoru WPF**	13 425	13 608	13 798	14 053	14 314	14 573	14 842	15 115	15 388	15 656	15 930	16 172	16 454	16 726	
Różnica [1. - 2.]	2 377	2 490	2 598	2 646	2 695	2 745	2 795	2 846	2 898	2 948	2 989	3 061	3 099	3 151	

* ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013, poz. 885 i 938)

** wydatki bieżące na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa

Kwoty różnic stanowią nadwyżki dochodów bieżących powiększonych o wolne środki w części finansującej deficyt (poz. 4.2.1) nad wydatkami bieżącymi pomniejszonymi o wydatki bieżące na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa (poz. 2.1.2).

⁴³ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

SEKCJA 9 – prezentuje ustawowe **wskaźniki spłaty zobowiązań**, tj.:

- wskaźnik planowanej łącznej kwoty zobowiązań w relacji do dochodów ogółem, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, z uwzględnieniem wyłączeń, o których mowa:
 - w art. 243 ust. 3 pkt 1-2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁴,
 - w art. 121a ustawy z 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁴⁵
 - w art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁴⁶

obliczony bez uwzględnienia i z uwzględnieniem zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego

- dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych, po uwzględnieniu wyłączeń określonych w art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁴⁷, obliczony w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy oraz obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy
- informację o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, po uwzględnieniu wyłączeń, o których mowa:
 - w art. 243 ust. 3 pkt 1-2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴⁸
 - art. 121a ustawy z 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁴⁹
 - w art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej⁵⁰

oraz po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy oraz obliczonego w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy

W całym okresie objętym Prognozą przewiduje się spełnienie przedmiotowej reguły ustawowej określonej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵¹.

⁴⁴ Tamże

⁴⁵ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.

⁴⁶ Dz. U. 2012, poz. 1456

⁴⁷ Tamże

⁴⁸ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

⁴⁹ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.

⁵⁰ Dz. U. 2012, poz. 1456

⁵¹ Dz. U. 2013, poz. 885 i 938

Poniższa tabela prezentuje kształtowanie się limitu (obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy) i wskaźnika spłaty zobowiązań, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, w perspektywie objętej projektem WPF 2014-2042.

TAB. 4. PROGNOZA LIMITU I WSKAŹNIKA SPŁATY ZOBOWIĄZAŃ W M.ST. WARSZAWA NA LATA 2014-2042

Lata	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Limit wynikający z art. 243 u.f.p.* bez uwzględnienia wyłączeń	4,98%	5,63%	7,14%	7,28%	8,64%	9,63%	10,46%	10,98%	11,39%	11,71%	12,15%	12,58%	12,90%	13,33%	13,75%
Limit wynikający z art. 243 u.f.p.* z uwzględnieniem wyłączeń	5,27%	5,85%	7,40%	7,36%	8,70%										
Wskaźnik wynikający z art. 243 u.f.p. * bez uwzględnienia wyłączeń	9,97%	5,51%	5,20%	7,04%	6,94%	9,58%	4,44%	6,37%	8,38%	3,69%	3,52%	3,71%	2,85%	2,69%	2,43%
Wskaźnik wynikający z art. 243 u.f.p. * z uwzględnieniem wyłączeń	3,15%														
Spełnienie: "TAK", niespełnienie: "NIE" wymogu art. 243 u.f.p.*	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Lata	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	
Limit wynikający z art. 243 u.f.p.* bez uwzględnienia wyłączeń	14,19%	14,62%	15,05%	15,45%	15,72%	15,85%	15,85%	15,85%	15,85%	15,85%	15,85%	15,83%	15,86%	15,86%	
Limit wynikający z art. 243 u.f.p.* z uwzględnieniem wyłączeń															
Wskaźnik wynikający z art. 243 u.f.p. * bez uwzględnienia wyłączeń	1,90%	1,40%	1,08%	0,94%	0,83%	0,72%	0,69%	0,66%	0,63%	0,54%	0,33%	0,06%	0,00%	0,00%	
Wskaźnik wynikający z art. 243 u.f.p. * z uwzględnieniem wyłączeń															
Spełnienie: "TAK", niespełnienie: "NIE" wymogu art. 243 u.f.p.*	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	

* ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2013, poz. 885 i 938)

SEKCJA 10 – prezentuje **przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej** z wyszczególnieniem części przeznaczanej na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych.

Projekt WPF 2014-2042 w latach prognozowanych nadwyżek budżetowych przewiduje przeznaczenie ich w całości na pokrycie zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji.

SEKCJA 11 – prezentuje **informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych**, tj.:

- wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane
- wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego
- wydatki objęte limitem art. 226 ust. ustawy o finansach publicznych (przedsięwzięcia wieloletnie), w tym:
 - bieżące przedsięwzięcia wieloletnie
 - majątkowe przedsięwzięcia wieloletnie
- wydatki inwestycyjne kontynuowane
- nowe wydatki inwestycyjne
- wydatki majątkowe w formie dotacji

SEKCJA 12 – prezentuje **finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych (środki unijne)**, z wyszczególnieniem dochodów i wydatków

Przy konstruowaniu projektu WPF 2014-2042 nie dysponowano informacjami na temat budżetu środków europejskich w ramach kolejnej perspektywy finansowej. Oznacza to, że **w przyszłości prognoza dochodów i wydatków zostanie uzupełniona o środki pochodzące ze źródeł zagranicznych**. Prognoza dochodów i wydatków ujmuje wyłącznie środki przekazywane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 (z okresem wydatkowania do 2015 roku).

SEKCJA 13 – prezentuje kategorie związane z **przejęciem i spłatą zobowiązań po samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokryciem ich ujemnego wyniku**

SEKCJA 14 – prezentuje **dane uzupełniające o długu i jego spłacie**